

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

MAJAKKAS

*The organ of
the ESTHONIAN section
of I. S. H.*

ISH (Merimeeste ja Sadamatöölise
Internatsionaali)
EESTI SEKTSIOONI HÄÄLEKANDJA

15-16
1 9 3 3

Mitte sentigi allweelaewade jaoks!

Kodanlus muretseb tööraha kulul „uut sõja-tehnikat“ kallaletungiks
N. Liidule

„Ohwerdage, ohwerdage!“ — mangutakse kõikjal. Mis jälle lahti? Kas paksmagudel läks süda haledaks tööborsil näljast nõrkewate töötute wastu — korjatakse „toetusfondi“? Oh ei! Kanaada huwireisija „witseadmiral“ Pitka kerjab „lugupeetud tegelastega“ allweelaewastiku sihtkapitali.

Mis sellest, et wana „laewastiku“ salajase mahamüügi ümber käiwad weel kõwad karwakitkumised. Ei see sega „isamaaliku“ santimist. Ja kas polegi lõpuks ükskõik, parseldas Koodi Jaan „Lennuki“ ja „Wambola“ Hamburgi wanaraua kaupmees Bingile wõi otsekohe Peruu walitsusele wõi kas selle tehingu pealt „teenis“ kõwemad rahad erukindral Lebedew wõi Bing. Peaasi, et see „wanaraua rämps“ sai aumehelikult Peruu walitsusele „wägewa lahingujõuna“ kaela sokutatud ja endal toiming nii „isamaalikult“ sooritatud, et sõjaringkonnakohtu prokurör ei julge selle kohta awalikult üksikasjalikumat seletust anda.

Nüüd on aga tarwis „uut meriwäetehnikat“ — 2-ht miinipaniijat allweelaewa ja 3 mootortorpeedopaati. See nali läheb maksma 9 miljonit krooni. Mis muud kui pumbad käima ja rahwa kehwest taskust seda wälja pressima. 5 miljonit tahetakse kokkuajada siselaenuga, kuna puudujääwad miljonid kokkusantida kerjamismasinaga — nende keeles ülemaalse korjanduse aparaadiga.

Ka merimeestele ja sadamatöölisele on korjan-

duslehed nina alla wisatud — „Ohwerda, ohwerda, isamaa nõuab!“

Merimehed, sadamatöölised! Mitte senti oma näljapalgast allweelaewadele! Töörahwal pole midagi ühist „uue meriwäetehnikaga“. Kodanline klass tahab teda ärakasutada sõjaks tööraha isamaa — N. Liidu wastu. Kelle muuga siis kodanlus sõda ette näeb? Ega ometi „truu liitlase“ Lätiga, „hõimuwelle“ Soomega wõi Türgi Kemal pashaga? Ei, siin pole kahtlust, et Eesti kodanlus on suurriikide truuks „liitlaseks“ ühisel kallaletungil N. Liidule. Ainult sel otstarbel kerjatakse ka nüüd raha allweepaatide jaoks.

Meil, weetranspordi töölisel olgu aga teada, et just selles sõjas tahab kodanlus meid esimesena sõjakolemuste ohwriks tuua. Kogu kaubalaewastik tahetakse militariseerida. Isegi rannasõidulaewad ja kalapaadid kawatsetakse sõja operatsioonide teenistusse panna.

Mis tähendab see meile muud kui klassiwaenlase huwides miinide otsas kalasöödaks merepõhja lennata wõi käsituks, jalutuks sandiks muutuda. Weetranspordi töölised wõitlewad kindlalt sõja wastu! Klassiteadlikul merimehel ja sadamatöölisel on ainult üks eesmärk: kaitseda N. Liidu!

Mitte senti allweelaewastiku rahasantidele!

Nõume laewade müümisest saadud miljonite andmist töötutele!

Takistame sõjamoona wedu!

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

MAJAKAS

N 15—16

Oktoober-november-detsember 1933

ISH (Merimeeste ja Sadamatööliste Internatsionaali)

Eesti seksiooni häälekandja

Kopenhagen
Toldbodgade 16
Die Estnische Sektion
der ISH. — „Majakas“

Kopenhagen
Toldbodgade 16
The Esthonian Section
of ISH — „Majakas“

Üksinumbri hind
25 senti.
Poolaasta 1,20 kr.
Aastas 2 kr.

Merimehed ja omavalitsuste valimised

**Merimehed! Eelseisvatel omavalitsuste valimistel hääletage
faschistide ja teiste kodanliste parteide ja sotsialdemokraatliste
juhtide vastu, oma revolutsiooniliste esitajate eest**

Jaanuaris käesoleval aastal sünnivad järjekorralised omavalitsuste (linna ja valla) valimised. Need valimised sünnivad olukorras, mil kapitalistline kriis on muutunud ennenägemata teravaks, kuna tööliste, merimeeste, teenijate, kehvade kalurite ja talupoegade viletsus ja nälg on omandanud ennenägemata ulatuse. Ei ole näha mingisugust lõppu kapitalistlikele kriisile. Kapitalistline kord on näidanud, et ta ei suuda enam toita miljonisi töölisi, nende naisi ja lapsi. Ta ei suuda seda teha sellepärast, et see kord on rajatud kurnamisele, üksikute määratule rikkusele ja teiste vaesusele. Et kurnajad võiksid ennast edasi numata ja oma liigkasu alal hoida, sellepärast jäätavad nad miljonid nälga. Kauplused ja ladud lõhkevad kaupadest, kaubatagavarasid loobitakse merepõhja ja põletatakse ära, kuid samal ajal peavad miljonid mehed, naised ja väetimid lapsekesed nälgima ja nälja surma surema. Kapitalistline kurnamiskord on hulkade silmis igasuguse usalduse kaotanud ning hulgad hakkavad aru saama, et endist viisi edasi elada pole enam võimalik, et väljapääs sellest metsikust olukorrast seisab kapitalistlike korra kukutamises ja sotsialistlike korra maksmapanemises.

Selles olukorras võtab kodanlus kõik abinõud tarvitusele, et kapitalismi päästa, et ennast huk-

kumise eest päästa. Ka omavalitsuste valimisi katsuvad kõik faschistlised ning teised kodanlised parteid ja sotsialdemokraatlikud juhid kapitalismi päästmise lipukirja all läbi viia.

Faschistlised ja teised kodanlised parteid ning sotsdem juhid katsuvad töörahvale näidata, et kriisi, nälja ja hulkade viletsuse põhjuseks olevat ainult see asjaolu, et üks või teine kodanline partei, kes omavalitsustes võimul, ei olevat oskanud õiget poliitikat ajada. Nüüd tulevad nad hulkade ette ja kisavad: valige meid, meie saame ajama teistsugust poliitikat, meie saame kaotama hädad!

Faschistlised „vabadussõjalased“, need eesti suurkapitalistide käsikud ja Saksa faschismi ning parunite agendid, räuskavad, et süüdi olevat kõikides hädades ja viletsustes ainult teised kodanlised parteid. Valitagu ainult neid „vabse“ siis lahendavat nemad kõik hädad ja viletsused. See on kõige jämedam vale, pettus ja võltsimine.

Kriisi, nälja, viletsuse ja jõhkra kurnamise põhjuseks on kogu kapitalistline kord, kogu kodanluse ja kõikide tema parteide (alates faschistidest ja lõppedes sotsialfaschistlike juhtidega) poliitika.

Ükski kodanline partei ei vähenda töötavate hulkade nälga, tööpuudust, viletsust ja kurnamist.

Vastupidi, kõikide kodanliste parteide poliitika ainsaks eesmärgiks on see, et veel enam kõiki

kriisi raskuseid tööliste, teenijate ja kehvema talurahva kaela laduda ja niiviisi kapitalistisid kriisist päästa.

Kõige metsikumal kujul saavad seda oma eesmärgi teostama faschilised „vabadussõjalased“. Täna räägivad nad mesimagusal keelel maksude vähendamisest, korruptsiooni ärakaotamisest, töötutele töö muretsemisest, tööliste ja merimeeste seisukorra parandamisest jne. Aga homme, kui võim avalikult nende käes on, siis saavad nad suurendama veel enam kurnamist, tõstma makse jne. Faschistide avaliku diktatuuri maksmapanemine tähendab parunite tagasitulekut, Eestimaa muutmist Hitleri sõjatallermaaks sõjas N. Liidu vastu. Faschistid toovad töörahvale veel metsikumat nalga ja viletsust. Sellepärast tähendab „vabadussõjalaste“ diktatuuri maksmapanemine veel suuremat hädaohtu kogu töörahvale. Ukski merimees ja sadamatööliline ei tohi häält anda „vabadussõjalastele“ ja teistele faschistidele.

Ka teised kodanlised parteid tulevad nüüd petlikkude lubadustega tööliste ja merimeeste ette. Jälle meelitavad nad, et tööline ja merimees andku oma hääled neile, sest nüüdsest peale tahtvat nemad tõsiselt omavalitsuste kaudu töörahva olukorda „parandama hakata“. Aga seda on nad juba lubanud kõikide valimiste eel. Pärast valimisi, kui pirukas käes, on nad alati kõik oma lubadused unustanud ning omavalitsustes ainult kapitalistide, suurkaupmeeste, suurmajaomanikkude, külakurnajate ning spekulantide huvisid kaitsnud. Ja sellepärast, mitte ühtegi merimehe ja sadamatöölise häält kogupõllumeestele, asunikkudele, rahvuslisele keskerakonnale, kristlastele, majapereemestele ja teistele kodanlikele parteidele, esinegu nad mis tahes nime all!

Kolmas kodanline partei, kes pealegi ennast tööliste parteiks nimetab ning kes valimistel ohtrasti töörahvale silmi teeb, on sotsialdemokraatiline partei. Valigu töölistes ainult neid, sotse, siis päästvat nemad töörahva näljast ja viletsusest. Nii räägivad sotside juhid töörahvale. Kuid sotside valimiseelsed lubadused on sama palju väärt, kui teistegi kodanlike parteide lubadused. Niipea, kui valimised mööda ja sotsidel pirukas käes, jätkavad nad samasugust poliitikat, kui teisedki kodanlised parteid. Sotside tegevus Tallinna linnavalitsuses on selle kohta küllalt ilusaks näituseks. Sots Alma Ostra-Oinas on Tallinna hoolekande osakonna juhatajaks. Kuid kas on ta muretšenud töötutele tööd? On vabastanud töötud üürimaksust? Pannud seisma töötute väljastõstmise korteritest? Annud nälgiivatele töötute naistele ja lastele hinnata toitu, riidet, peavarju,

õpeabinõusid jne? Ei ole! Vastupidi, Ostra-Oinase juhtimisel töötavad sotslised hoolekande osakonna ametnikud varastavad ja spekulereivad nälgiivate laste ja vanakeste jaoks määratud leivatakkidega. Tallinna linnavalitsuse ehitusosakonna juhataja sotsialfaschist Virma kurnab linna ehitustöödel metsikult töölist ja laseb linna töösid teha „hüdaabitööde“ korras. Kuid nii talitavad sotsid kõikides omavalitsustes. Nagu faschistlised ja teised kodanlised parteid katsuvad kogu oma tegevusega ainult kapitalismi päästa, niisama teevad seda ka sotsdem juhid. Sellepärast mitte ühtegi häält neile töörahva äraandjatele!

Merimehed ja sadamatöölised lähevad omavalitsuste valimistele selleks, et võidelda selle eest:

et kõikidele töötutele ja tööta merimeestele ning sadamatöölilistele antaks omavalitsuste kulul viibimata ühekordset toetust ning alalist toetust riigi ja omavalitsuste poolt;

et töötud täielikult igasugustest maksudest vabastataks;

et töötud vabastataks igasugusest üürimaksust;

et töötute lastele antaks maksuta kool, õpeabinõud, soe toit, riided ja jalanõud omavalitsuste poolt;

et omavalitsused avaksid töötutele ja nende perekondadele maksuta söögimajad;

et „hüdaabitöödele“ tõstetaks töötasu vähemalt 2,5 kroonini päevas ning prii töölesõit, riided ja jalanõud tööandajate poolt;

et kõik töötud kinnitatakse riigi, omavalitsuste ja ettevõtjate kulul haiguse, invaliidisuse, vanaduse ja õnnetute juhtumiste puhul.

Enesepettus aga oleks, kui merimehed ja sadamatöölised jääksid ootama valimisedeliste ime-tegevasse võimusse. Meie revolutsioonilised esitajad suudavad tööliste, merimeeste, sadamatööliliste ning kehvike teaks siis midagi läbi viia, kui merimehed nende tegevust oma võitlusega toetavad.

Ainult niisuguse võitlusega suudavad töölistes ja merimehed oma nõudmisi läbi viia. Tõeline väljapääs näljast, kurnamisest, kriisist ja faschistlikest terrorist seisab kodanluse kukutamises ja proletariaadi diktatuuri maksmapanemises. Ja sellepärast, võttes osa valimistest, võideldes oma nõudmistega eest, hääletades revolutsiooniliste tööliliste poolt ülesseatud kandidaatide eest, peavad merimehed ühes kõigi teiste töölistega võitlema tööliste ja talurahva valitsuse maksmapanemise eest. Selles on ainukene väljapääs.

Kolmas ja — mis edasi?

Kolmandat puhku see nüüd „õnnestus“: peale seda kui kahel eelmisel rahwahäälletusel (augustis 1932 ja juunis 1933) kodanluse katse põhiseaduse muutmise teel mingit väljapääsu otsida käesolevast majanduslikust ja poliitilisest ummikust, nurja oli läinud, kihutasid awalikud fashistid (nn. „wabadussõjalased“) käesoleva aasta oktoobris oma põhiseadusekawa rahwahäälletusel suure halleaga läbi.

Millega, kõigepealt, seletada seda esimesel pillul wõorastawat asjaolu, et riigikogu enamuse poolt juunis esitatud põhiseadusekawa ainult ühe kolmandiku antud häälest poolt sai, kakskolmandiku wastu, nüüd aga poolt 416 tuhat ja wastu ainult 156 tuhat häält anti? Kas see tõesti 416 tuhande hääletaja weendumus oli, et Eesti — piiramata wõimuga diktaatorilt õnne leiab? Et just fashism rahwa õnnemaale wiib? Muidugi mitte. Kõige vähem usub seda fashistide eelwäesalk — „wabadussõjalased“ — ise, kes wäga hästi teawad, missuguste abinõudega nad omale häälteenamuse kokku ajasid. Kuid kõigepealt ja kõigeenne oli see ikkagi kodanluse senise walitsuse täielik pankrott, nagu seda eriti silmatorkawalt kinnitab rahwahäälletamine juunis. Kui siis riigikogu põhiseadusekawa kõigile ootamatult nii palju hääli *wastu* sai (enam kui kaks kolmandikku!), siis otsiti põhjusi siit ja sealt, ühed tõendasid, see olewat umbusalduse awaldu walitsusele, teised — see näitawat, et rahwas riigikoguga rahul ei ole; tõelikult ei usaldanud rahwahulgad *senist kodanluse walitsust üldse*. See kodanlus oli kõik oma parteid lasknud ringiratast ja mitmel korral walitsust juhtida — ikka oli see kokkuwarisemisega lõppenud, ja ükski neist ei suutnud piiri panna kohutawale kriisile, mis sajad tuhanded Eestis sõna otseses mõttes nälga ajab, ilma et mingit väljawaadet oleks sellest süwenewast ja pimenewast põrgust pääseda. Ja kui kõige selle juures kodanlised erakonnad üksteist küllalt olid „paljastanud“, küllalt igasse kanti selgeks teinud, et nad kõik ainult isiklisi ja oma kildkondade huwisid taga ajasid, et nad autumad sulid ja mustad saagiahnitsejad on, siis oli wiimaks rahwa usaldus nende wastu lõpulikult otsas.

Siis tulid „wabadussõjalased“. Nad tegid näo pähe, nagu poleks nemad kogunisti mitte samast kodanlusest pärit; nagu poleks nad undki näinud neist tuhandetest ja sajatuhandetest kroonidest, millega eesti kapitalistid, Oskar Rütliga eesotsas, endi awalikku kihutuse ja organiseerimisetööd ülewal pidasid; weel kindlamini aga salgasid nad seda, et ka saksa hitlerlaste raha Scheeli panga kaudu nende rattaid õlitas ja weerema pani, et neil parunitepoliitika rõngas ninas on. Ei, sellest ei lausutud sõnagi. Nad tulid nagu „wõõrad Jeruusalemma,“; nad tõotasid ja kinnitasid, et nad sootuks uued inimesed toowad; nad tõotasid uue poliitika tuua, terwe, ausa poliitika, mis terwe rahwa huwide eest seiswat, kõigile õnne

toowat. Nad tegid ilmawalju kisa „parteide“ wastu, kinnitades, et nemad ise partei ei olewatki. Muidugi waikisid nad surnuks ja salgasid kõigi jumalate ja kuradite nimel maha, et suurkapitalistid neile muidugi mitte selleks raha ei annud, et — töörahwa seisukorra parandamise eest wõidelda, et hitlerlased ja parunid neid mitte selleks ei toetanud, et talurahwahulkasid hingematwast kriisist wälja aidata. Ei, nad ei lausunud sõnakestki sellest, et meie ajal enam kui kunagi enne just klassihuwid, klassiwastolud, klassiwõitlus kogu poliitikale sisu annab ja ta ära määrab. Nad tulid rahwahulkade ette nagu maailma „õnnistegijad“ ja waletasid, petsid, lubasid igäuhele eraldi ja kõigile kokku mida aga keegi iganes ihaldas.

Nad lubasid ja tõotasid kodanlusele, et nad ta wiimaks kohutawast rewolutsioonitõndist wabastawad, tööliste klassiwõitluse juurteni häwitawad, kõik kurnajatekihid sotsialismi luupainajast päästawad. Wihjati käega idapoole: seal, Peipsi taga, on maad ja tööorje küllalt, kes eesti kodanluse rappajooksunud majandusewankri suudawad jälle kõwale teele wälja tirida, waja ainult küüned sinna sirutada. Ja Hitleri seljatagusega see wõimalik on. — Wäikekodanlusele, igasugu „wäikestele meestele“ maal kui linnas lubati maksukoorma kergendamist, kriisipaela lödwendamist kaeia ümber; töölistegi wastu wõeti suu täis: tööpuudus kaotatakse, tööpalka tõstetakse, korteriolud parandatakse, hinnad alandatakse jne, jne igalpool ja üle kõige aga hõljutati umbusaldust kodanliste parteide walitsuse wastu. Sellega wõideti hulkade usaldust; lubadustega meelitati nad oma liimile. Fashismi okaspiitsad ja tulised orad, pussid, kuulid, koonduslaagrid kõigi koledustega, nagu seda näeme Saksamaa tõelikust elust — see kõigi koledustega, nagu seda näeme Saksamaa tõelikust elust — see kõik peideti kaugele kauka nurka, salati maha. Jah, nõuti isegi parunite tasumaksu lõpetamist mõisate eest ning kutsuti „elawat jumalat“ tõenduseks, et kõik see jõhker ja jälk pummine, waleltamine, timukatöö sula tõde olewat.

Ja nii see rõhuw enamust tuligi: suurkodanlus läks hääletama taskus meeelhääli käsi õdruks — see oli tema weskile wesi; wäikekodanlus läks meelegeitele aetult protesteerides senise kodanlise walitsuse wastu, arwates, et „ega halwemat ikkagi ei saa tulla“ ning lootes, et antud lubadustest ehk „midagi ikka täidetakse“; ja isegi osa näljaga: tulgu mis tuleb, nii wõi teisiti tuleb kärwata

Igatahes ei wõi selle juures alla hinnata ka teetasandamist ja ettewalmistust wõidule teiste erakondade poolt. Ei olnud kodanlist erakonda, kes „wabadussõjalastele“ nii wõi teisiti, otsekohe wõi kaudselt, reklaami poleks teinud. Iseäranis jõhkralt walmistasid seda fashistide wõitu ette aga sotsid, sotsiaalfashistid. Need tegid küll ilmama kisa nagu oleks fashistide wastu wõitlemine nende elu ja surma küsimus; kuid tegelikult

ei liigutanud nad sõrmegi, et töörahwahulkasid *töelikult* sellele wõitlusele organiseerida. Wastupidi: sotsid said walmis otse jälgi kägistamistööga, et seda ainukest tõesti mõjuwat wõitlust, mis fashistide jõhkrat pealtungimist wõib tagasi lüüa — proletariaadi rewolutsioonilikku wõitlust — purustada! Nagu sotsid alati kodanliste parteidega käsikäes on töörahwa wõitlust purustada püüdnud, alati töörahwast on kägistanud, nii löid nad ka nüüd Tõnissoni walitsusega, kes otsekohe fashistide wõidule teed tasandas, kampa, õhutas ja kaasa aidates tööliste organisatsioone häwitada, et nad hääletamistel ei saaks fashistidewastast wäerinda koondada.

Et sotsidel tõesti mitte tahtmist polnud oma kisaga „wabadussõjalaste“ wõitu tõsiselt takistada, waid ümberpöörduvalt, et ka nemad sellest wõidust lootsid ja loodawad kaitset leida töörahwa rewolutsiooniliku liikumise tõusu wastu, tõendab see ümberlõkkamatu tõsiasi, et nende parlamendijuht Karl Ast kohe pärast hääletamist awalikult seletas, et sotsid tahawad uuele põhiseadusele täiesti truid olla, et see olewat „rahwa tahtmine“, mida tulewat pühaks pidada jne. See tähendab, et sotsid fashistide wõidulepääsmisega täiesti rahul on ja mitte sõnagi sellest ei lausu, et töörahwast selle wastu wõitlusele kutsuda. Ja kui pärast hääletamist sõjaseadus kaotati ning fashistide organisatsioonid, mis sõjaseadusega kinni pandi, jälle uuesti awalikult tegutsema hakkasid, siis — ei lausunud sotsiaaljuudased mitte sõnagi selle kohta, et ka töölisteühingud, mis sotside kaasaaitamisel olid sõjaseadusega sulatud, saaksid uuesti awatud; ei, need pidid suletuks jäämagi, sest selleks ju oligi sotside jõhker kägistamisplaan teostatud. See aga näitab meile kaljukindlalt ja päewaselgelt: mida ka sotsid nüüd wõi edaspidi fashistide awaliku diktatuuri wõi selle teostamise kohta platrawad, see on waid õnes ja tühi sõnade mulin, *tegelikult* jääwad nad nagu siiamaanigi fashistide ligemateks aitajateks, püüawad nendega ühte sulada. Töörahwa huwide kaitsest fashistliku diktatuuri

wastu ei wõi seal juttugi olla, kus juba ette on töötatud sellele diktatuurile truu teener olla.

Seda töörahwa huwide kaitsemist, töörahwa huwide eest wõitlemist tuleb aga edaspidi veel palju enamgi waja kui siiamaan, sest see tulew fashistlik diktatuur, mida nüüd Pätsi walitsus sotsiaalfashistide kõige lähemal toetusel ette walmistab, on eesti *suurkodanluse* diktatuur saksa hitlerlaste ja parunite otsesel mõjutusel, on diktatuur, mis selle kodanluse jalgealust kindlustada püüab töörahwahulkade veel metsikuma kurnamisega kui siiani, teda ette walmistades suurüksöödaks suurrööwikutele nende sõjakäigul Nõukogude Liidu wastu, mida fashistide peamehed Rõugud, Tõrwandid, Laidonerid, Sirgud jt. juba aastaid otsa ette on kuulutanud ja ette walmistanud.

Et saa juttugi olla sellest, et fashistlik diktatuur kuidagi wõiks wõi tahakski töörahwa seisukorda parandada; kui see kapitalistliku kurnamise juures kuidagi üldse — ka parematel aegadel, kriisist rääkimata — wõimalik oleks olnud, kurnajad poleks siis tarwitsenud fashismi oodata; fashism toodi platsi aga siis, kui üldse enam muud teed pettuse, kurnamise ja wägiwalla suurendamiseks ei jäänud. See oleks selge ka ilma selleta, mida näeme fashismi teostamise praktikast Saksamaal. Fashism ei ole loodud klassiwahede pehmemendamiseks, waid nende äärmuseni terawamaks ajamiseks, ainult et ta seda sõnades ei tunnista, waid surnuks waikib. Seda walusamalt kõnelewad tõsiasi, kõneleb see metsik terror, elajalik wägiwald, mida näeme Saksas kõigi töörahwakihtide ja isegi wabamõttelisemate kodanluseringkondade kallal toimetawat. Sedasama on oodata meil, ja selle wastu ei aita muu rohi, sellest ei päästa ega wõi päästa muu abinõu ega tee, kui töörahwahulkade ühine wäerind ja ühine wõitlus, mitte ainult sõnades, waid tegudes ja eestkätt just tegudes; mitte truudusewandumises (nagu teewad sotsid) fashismile waid tema hävitamises.

Sadamatöölised: Ainult liidus rewolutsiooniliste merimeestega ning kogu töölisteklassiga suudate oma seisukorda parandada

Sotsid ja „wabadussõjalased“ sadamatöölise hingede jahil

Eemale äraandlikud võrgutajad meie liikumisest, ise korraldame oma võitlust töö ja leiva eest!

Nagu raiperongad, kisklevad sotsid ja „vabsid“ (fashistlised „wabadussõjalased“) tööpuudusega võitlevate sadamatöölise liikumise ümber. Mõlemad püüawad tööliste viletsuse ja raske seisukorra arvel endile hingi püüda.

Tähtsamateks tõmbenumbriteks on *töölevõtmise* koord, mis eriti pinev praegusel raskel tööpuuduse

ajal. Harva tulewad sadamasse suuremad prahilaevad, mille tõttu laadimise ja lossimise töö koguni väike on. Tööle pääseb ainult väike osa töö ootajatest. Seisukord on kujunenud eriti selle tõttu raskeks, et sadamatöölise ühing, kelle juhatus suurtsotside mõju all, töötute raske olukorra parandamiseks mingit võitlust ei korralda ega

sadamatöölisi ei organiseeri. Sadamas valitseb ettevõtjate ja stevidooride täieline omavoli. Mingisugust töölevõtmise järjekorda pole. Kelle nägu ei meeldi või kes töötasu tõstmist nõudnud, see üldse tööle ei pääse. Stevidoorid kauplevad igasuguste tingimistega, määrates töötasu nii, nagu nad ise heaks arvavad ja võttes selle juures suurt vahelkasa endale. Nõudlikumate tööliste kohta seati sisse isegi must nimekiri, — neid lihtsalt boikoteeritakse töölevõtmisel.

Oma seisukorra parandamiseks ja kindla töölevõtmise järjekorra sisseseadmiseks oleksid töölistes pidanud ise otsustavaks võitluseks ühinema. Ainult ühise kindla võitlusega saab ettevõtjaid sundida järeleandmisele. *Kuid sadamatöölise ühing seda ei teinud.*

Ta ei kutsund töölist võitlusele töö ja leiva eest, vaid kutsus härrassotside näpunäidete järele töölist kõiki oma lootusi kodanlise seadusandlusele panema. Nimelt esitas sotside töölistühingute kesklüüdi „jurikonsult“ Jõeäär riigikogule väga „targa“ sadama tööde „korraldamise“ seaduse eelnõu, mille imetegeva võimu sisse tööliste usku kasvatati.

Kuid meil on väga hästi teada, et töölisteklassile pole kodanlise riigivõimu seadusandluselt midagi loota. See seadusandlus töötab ainult kodanluse huvides. Oleks kõige suurem enesepettus, kui töölistes sellest enesele midagi head loodaksid.

Sotsid teavad seda ise väga hästi, kuid nende osa seisab selles, et töölisti petta ja sellepärast tulevadki nad igasuguste petlikkude seaduseelnõudega välja, et seega tööliste tähelepanu võitlusele kõrvale, — kodanlise seadusandluse peale juhtida ning selle ümber tehtud kisaga enestele tööliste poolehoidu võita. Seda tõendab väga hästi ka käesolev juhus. Nimetatud seaduseelnõu esitai juba aasta tagasi just sotsministrile Johansonile endale. Aga see kangesti „pahempoolne“ sotsihärra ei mõtelnudki tema otsekohele läbiviimisele. Ta saatis selle oma meeste tehtud eelnõu ministeeriumi koditiksiooni osakondasid mööda rändama. Ilus tööjaotus: üks sots valmistas seaduseelnõusid ... „töölise kasuks“, teine matab neid kalevi alla! Tuleb välja, et sotsid isegi oma enese seaduseelnõusid läbi ei vii.

Aga kui sotside seaduseelnõu ka sisuliselt võtta, siis ei tähenda tema maksmapanemine sadamas tööliste olukorra tuntavat paranemist.

Sotside seaduseelnõu tahab asutada igasse sadamasse sadamatööde nõukogu, kes määraks tööliste hulga, töölemineku järjekorra, isegi kollektiivlepingu jne.

Kuid, kas võib sellest nõukogust töölistele midagi head loota, kui tema koosseisu kuuluvad niisugused „suurused“, nagu sadamakapten, tööandjate esindaja, tööinspektor jne? Need otsekoheled klassivaenlase esitajad viiksid läbi ikkagi oma tahtmise ja kaks sotslikku „töölise esitajat“ laulaksid neile truult „jah ja aamen“ järele, nagu seni igal pool ja ikka sarnastes kroonu „nõukogudes“ ja „ametites“.

Edasi, seaduseelnõu näeb ette mingisuguse töötunnistuse sisseadmise, millest teatud tingimi-

stel võib saada koguni abisüsteem mustadele nimekirjadele.

Üldse on see kahtlase väärtusega sotside eel-nõuvärddjas lihtsaks mõrraks, mille abil tööliste hingi tahetakse püüda, mitte aga tõsiselt sadamatöölise seisukorra parandamise abinõuks.

Muidugi peavad sadamatöölised nõudma kindlat töölesaamise järjekorda, kuid selleks ei pea nad enestele mitte sadamakaptenisi, tööandjate esitajaid ja teisi vaenlase agente krae vahele kutsuma, vaid peavad võitlema selle eest, et tööliste endi kindlat kontrolli töölevõtmise üle sisse saada. Selle nõudmise ümber peab kindlalt võitluseks koonduma kogu sadama töölistkond.

Nüüd aga, kodanlise seadusandluse lootes, seisame tõsiasja ees, et seegi kahtlase väärtusega seaduseelnõu on aasta otsa rännanud ühest ministeeriumist teise, kuni lõpuks kaubandus-tööstuskoda talle maaklerite ja stevidooride kaasabil viimased surmasõnad peale luges. Sellele järgneb veel riigikogus ametlik matusetalitus ja sotsid võivad käsi kokku pannes hõisata: „issand ole kiidetud, mei noodavedu on jälle õnnelikult lõpenud!“

Seekord tulid aga sotside „hingerahu“ segama „vabsid“, kes sellesama valusa sadamatöölise töölevõtmise küsimuse arvel püüavad omakord endile proletaarlaste hingi püüda. Nad on asutanud oma „tööliidu“ ja käivad sadamatöölise seas ringi, lubades suure suuga kõigile „tööliitu“ astujatele tööd ja teenistust ningtootades, et tulevikus ükski laev ei lossi ega laadi väljaspool nimetatud ühingut. Selle demagoogilise lubadusega tahetakse sadamatöölisi oma poole meelitada.

Kuid igale vähegi klassiteadlikule töölistele on selge, et need suure suuga lubajad on kõige alatumad ettevõtjate ja stevidooride agendid. Eks teinud „vabside“ „Võitlus“ nendele „tööliidu“ meestele hiigla propagandat, kes allkirju korjasid ühele isevärki „protesti-avaldusele“, mis pidi olema küll eelpool nimetatud sotside seaduseelnõu vastu sihitud, kuid tegelikult tähendas see senise sadamas valitseva ülekohtuse seisukorra heaks kiitmist. Selle protesti mõte oli: jätke sadamatöölised senine ülekohtune stevidooride omavoli ja onupoja poliitika alles! Ei mingisugust nõudmist ega parandusettepanekut, ainult lõimitamine tööandjate ees. Kas võib paremat kurnajate huvide kaitsmist olla?!!

Ja sarnasele fashistlikule algatusele korjati stevidooride survel vähemteadlikkude tööliste käest 390 allkirja ja saadeti — kellele? Aga otsemat teed kurnajate ülemkojale — tööstus-kaubanduskogule. Millest muust räägib see, kui sellest, et „tööliidu“ mehed on otsekoheled klassivaenlase teenrid.

Sadamatöölised!

Kihutame oma liikumisest minema härrassotslikud ja fashistlised hingepüüdjad, kes meie viletsuse ja õnnetuse arvel omale profiiti katsuvad lüüa. Ei ükski härrassotside seaduseelnõu ega fashistide „tööliit“ ei paranda meie seisukorda. Nemad tegutsevad ainult meie vaenlaste huvides.

Asume ise oma liikumise juhtimisele ja võitluse korraldamisele. Peksame sadamatöölise ametiühise juhatastest välja sotsialfaschistlised juhüd. Valime nende asemele tublid klassiteadlikud seltsimehed, kes meie huvisid ära ei anna. Valime ise omale töötutekomitee, kes astuks ühendusse teiste töötutekomiteedega ning peaks ühiste jõududega võitlust meie seisukorra parandamise eest. Paljastame faschistisid ja näitame, et nemad on kapitalistide ja laevaomanikkude otsekohesed agendid.

Meie nõudmised on.

Töölevõtmäne sündigu kindlas nambri järjekorras, mida valjult kontrollib sadamatöölise endi poolt valitud töölise kontroll!

Toetust tööta sadamatöölisele! Korteritest väljastõtmäne seisma!

Sadamatööde tasunormi tõsta 30 protsendi võrra!

Sadamatöölisele tasuta töötamise ruumid sadamasse, võttes need ära stevidooride käest!

E. R.

Pärnu sadamatöölised, asuge oma seisukorra parandamisele!

Wabanegs sotsfaschistide eeskostmisest!

Walusalt annab end tunda Pärnu sadamatöölisele tööpuudus. Ainult vähestel töölisel läks korda laewasõidu hooajal ajutiselt tööd leida. Wiimasel ajal on aga sadamas laewu koguni harwa, mis tõttu sadamatööga kui alalise ülewalpidamise allikaga üldse ei saa rehkendada. Iseäranis raskeks kujuneb olukord wastu talwet, kus ka saeweskid ja muud tööstusetewõtted seisma jääwad. Kuskil pole töö wäljawaateid — perekondi ähwardab otsekohene näljasurm. Kodanline walitsus aga ei mõtlegi toetust anda ega töid korraldada. Sama ükskõikne ja teguwõimetu on Pärnu sadamatöölise ühingu sotsline juhatus, kes üldse mingit wõitlust töölise olukorra parandamiseks ei pea. Ühingu juhataste liikmed katsuwad ainult „härastega“ hästi läbi ajada, et endile tööd kindlustada. See sama on maksew ka äärmiselt madalate palkade asjus. Kewadel, kui aeg oli, ei teinud sotslik ühing midagi, et kõrgemaid tööhindu üles seada ja läbiwiimisele asuda. Hooepis wastupidi — töölise ühingu juhatus olewat koguni kaasaaidamed hindu mahasurda. Kõik see näitab, et Pärnu sadamatöölise ühingu juhatus omal kohal pole ja tema puhastamine päewaülesandeks peab saama. Ühingu peab tõsine palgawõitluse organisatsioon saama, kes wõtab enda kätte palgawõitluse korralduse. Ta peab sammu pidama hakkama rewolutsioonilise töölisliikumisega.

Kuid seda kõike saame siis, kui kihutame walja juhatastest kõik sotsid ja etteewõtjate sabarakud ja walime asemele kindlad klassiwõitlusejoone pidajad tublid seltsimehed.

Pärnu sadamatöölise ühingu on nüüd sadama raionis omad ruumid. Kasutame selle täiel määral ära, wiime sinna ruumidesse rewolutsioonilist klassiwõitluse waimu. Seame sotside ja nahahoidjate minemakihutamisega juhatastest jälle usalduse ja lugupidamise ühingu wastu jalule.

Paljastame ka sotsliku E. Töölise Keskliidu äraandmise poliitikat, kes ei korralda mingisugust töölise wõitlust järjest suurenewa etteewõtjate kurnamise ja kaswawa wiletsuse wastu. Teeme selgitustööd keskliidu ühingute hulgas, et

nad muudaks Keskliidu kohapealsed organisatsioonid klassiwõitluse organiks.

Saagu Pärnu sadamatöölise ühingu klassiteadlik rewolutsioonilise merimeeste ja sadamatöölise ühiswõitlusrinde liige!

E. R.

Laewaomanikud merimeestelt kaht nahka koorimas!

Laewaomanikud sunnivad merimehi tasuta laadimise ja lossimise töid tegema. Merimehed, ärge võtke sadamatöölise leiba ära

Viimasel ajal on laewaomanikud oma saagiahuses läinud nii kaugele, et sunnivad merimehi (madruseid, kütjaid jne) otsekohese laewatöö kõrval ilma igasuguse eritasuta veel laadima ja lossima. See töö, mille eest sadamatööliline peab palka saama, tehakse seega ilma tasuta. Ehk teiste sõnadega, merimeeste jõuga tasuta tehtud lossimise ja laadimise tasu läheb laewaparrunite tasku. Merimees peab tegema tasuta sadamatöölise tööd, võttes sellega leivatüki sadamatöölise eest. See uus kurnamise wiis on läbi viidud eeskätt purjekatel. Purjeka madrus, kes saab niikuinii wiletsa näljapalga, peab kahe mehe tööd tegema. Leiva ärakiskumisega sadamatööliselt suureneb tööpuudus sadamatöölise seas.

Arusaadav, et sarnane laewaomanikkude hignäljapressimise süstem on veetranspordi töölise poolt kahekordse kuriteona hukkamõistetud. Mitte maa veetranspordi töölised, seal hulgas ka Daani merimehed ja sadamatöölised on wasta võtnud otsuse, et laewad, mis tulewad nende sadamatesse, peawad laaditud ja lossitud saama ainult kohalikkude sadamatöölise poolt.

Kuid vaatamata sellele otsusele, on käesoleval laewasõidu hooajal paljud eesti, soome j. t. laewad

väljamaa sadamates endi meeskondadega laaditud ja lossinud, kus juures meeskonnad selle juures ei saanud nende tööde eest mingit tasu. See asjaolu on paljusid merimehi mõtlema pannud ning hakatakse otsima abinõusid, et selle kahekordse kurnamise vastu võidelda. Käesoleva aasta novembris on Soome purjekate meeskondade algatusel Kopenhagenis sel ajal sadamas seisvate soome ja eesti merimeeste ning daani sadamatöölise ühine koosolek kokku kutsutud. See koosolek tunnistas üksmeelselt niisuguse kahekordse kurnamise lubamatuks ja otsustas selle vastu võitlust alata.

Merimehed nõuavad laevaomanikkudelt endi vabastamist tasuta lossimisest ja laadimisest. Ja kui laevaparunid tahavad merimehi selleks sundida, siis nõuavad merimehed nende tööde eest (peale oma hariliku tasu meremehe töö eest) samasugust tasu, nagu seda saavad Daani ja teiste sadamate töölised.

Merimehed on otsustanud selle võitlusega alata 1934 aasta laevasõidu hooaja algul, tehes enne seda kõik vastavad eeltööd ja kutsudes üles võitlusega ühinema kõiki soome ja eesti merimehi. Daani sadamatöölised ja merimehed toetavad täielikult eesti ja soome merimeeste võitlust.

Toome allpool ära koosolekul vastu võetud resolutsiooni. See resolutsioon tuleb kõikidel laevadel, kus merimehi sunnitakse laadimise ja lossimise töid tegema, läbi harutada. Ühtlasi kirjutage „Majaka“ toimetusele sõnumisi lossimise ja laadimise tööde kohta ning teatage, kuidas vaatavad merimehed soome ja eesti merimeeste koosolekul vastu võetud otsuse peale.

Kõikidele Eesti merimeeste!

Eesti ja Soome merimeeste koosoleku otsus laadimise ja lossimise tööde kohta

Soome ja Eesti merimeeste koosolekul Kopenhageni Interklubis tegi meile Daani merimeeste ja sadamatöölise esitaja teatavaks, et Daani merimeeste ja sadamatöölise konverentsi otsuse põhjal peavad kõiki laevu Daani sadamates laadima Daani sadamatöölised. See otsus on tingitud sellest, et Daanis on palju töötava merimehi ning teiseks sellest, et teiste maade laevaomanikud lasevad oma merimehi Daani sadamates odavama töötasuga laadimise ja lossimise töid teha, sellega Daani sadamatöölise töötasu allasurudes.

Läbiharutades seda küsimust, leidsid Soome ja Eesti merimehed oma ühisel koosolekul, et Daani merimeeste ja sadamatöölise konverentsi otsus on õige. Laadimise ja lossimise tööd peavad sündima Daani sadamates Daani sadamatöölise poolt. Kui aga laevaomanikud peaksid sellest Daani sadamatöölise nõudmisest ära ütlema, siis ei taha

Seni, kuni niisugused juhid merimeeste ühingute eesotsas istuvad, jäävad merimeeste huvid kaitseta

Rahaahne „juhi“ õige nägu

Mehaanikute ühingu esimees Silwer, kes l. a. sahkerdas maha 10% merimeeste tööpalgast, jatkab ühingu oma taskupoliitikat. Ta laskis endale koguni 5000 senti autasu anda „hoolsalt mehaanikute huvides võitlemise eest“! Samal ajal surus ta ka ise käe ühingu kassasse ja võttis sealt 50000 isiklikuks otstarbeks. Nagu teada, tahab härrasjuht endale toredat maja ehitada, milleks appi võttis „kasinad“ summad.

Hiljem oli ta sunnitud tunnistama 50000 summat laenusummaks. „Härra“ Silwer on mehaanikuks jää lõhkujal „Suur Tõllil“, mis kuulub riigile ja kus maksvad kroonu palga tariifid. Kaubalaevastikuga on sel härral seetõttu vähe tegemist.

Oleks viimane aeg mehaanikutel välja rookida oma organisatsiooni juhatuses sarnased äraandlikud omakasupüüdjad ja müüdavad hinged. Tema juhatusse edasijäämine on kahjulik veel teisel põhjusel. Mehaanikutel on veel väga hästi meeles kui ta 2 aastat tagasi saatis ühingu nimel ankeedid välja — küsimusega, mis keegi streikist arwab. Ankeet pidi olema salajane, ainult Silwer pidi teadma. Kuid hiljem lebasid need ankeedid lahtiselt mereasjanduse peavalitsuse laual. Mille järgi see Silweri tegewus lõhnab — peaks iga mehaanik mõistma.

Mitte autasu Silwerile, vaid walusat koera-piitsa, et ta jäädawalt ühingust kaoks.

Mehaanik.

meie mitte olla Daani sadamatöölise palkade allasurujad, vaid nõuame oma laevaomanikkudelt, et meile maksetakse laadimise ja lossimise tööde eest peale meie oma palga veel samasugust tasu, mida nende tööde eest saavad Daani sadamatöölised..

Ühinedes selle Daani merimeeste ja sadamatöölise konverentsi otsusega, pöörame meie ühtlasi kõikide teiste Eesti ja Soome merimeeste poole ning kutsume neid üles meie eeskujule järgnema ja Daani sadamatöölise ning merimeeste otsusega ühinema.

Kutsuge kõikidel Daani sadamatesse sõitvatel Eesti ja Soome laevadel oma koosolekud kokku, võtke samasugune otsus vastu ning esitage see kaptenile!

Toetage Daani merimeeste ja sadamatöölise nõudmisi!

Nõudke omale peale merimehe palga lisatasuks laadimise ja lossimise tööde eest veel samasugust töötasu, nagu saavad Daani sadamatöölised!

Soome ja Eesti merimeeste koosoleku (millest võtsid osa eesti laevade „Tormilind“, „Pärnumaa“, „Garibaldi“ ja teiste esitejad) otsus.

Eesti merimeeste palgad on kõige madalamad Euroopas, töötingimised kõige viletsamad Ainult revolutsioonilise võitluse kaudu suudame oma sei- sukorda parandada!

„Härrad juhid“ wussiwad ankeediga
Merimehed, read koomale selgete nõudmistele ümber!

Eesti merimeeste rasketes töö ja palgatingi mustes pole senini tulnud mingisugust paranemist. Ja üsna arusaadawatel põhjustel — merimeeste organisatsioonide „juhid“ — Ojassood, Gustawsonid, Silwerid j. t. pole seda küsimust üldse tõsiselt wõtnud, nad pole kindlaid selgeid nõudmisi ülesseadnud ega nende ümber merimehi wõitluseks organiseerinud. Need laewaomanikkude agendid ei tahagi seda teha.

Ränk merimeeste reaalpalga langus sündis ju suwel, krooni kursi allalöömisel, kuid ühingud ei wõtnud õigel ajal selle rööwkäigu wastu midagi otsustawat ette — ehkki merimehed olid juba kewadel streigi hääletamisel kindlalt hääletanud wõitluse poolt. Ei, härradel „juhtidel“ on merimeeste huwide eest wõitlemine wõõras asi. Nad otse saboteerisid maha ISH eesti sektiooni ühiswõitlusrinde loomise üleskutse, ei annud isegi mingisugust abi „Mai“ ja „Eestiranna“ meeste iseiswale julgele wõitluswäljaastumisele.

Nüüd siis, sügisel, kus laewad seisma jäämas, saadetakse „Merimeeste organisatsioonide“ nimel laewadesse hääletuse ankeedid. — Kuid, ärge arwake, et otsekohe reaalpalga tõstmise küsimusega — ei. Ainult tumedalt riiwatakse mingit palgade „ümberrakaldust“. Ankeedi küsimuseks on toitulustamine. Ja seegi nii segaselt ja oportunistlikult, mis näitab, et ankeedi wäljasaatjatel pole tähtis tõeline merimeeste wõitluse ettewalmistamine, waid nende petmiseks tahtmine näidata: „meie teeme midagi“.

Mis oleks pidanud tänapäew olema kõige põlawaks merimeeste põhiküsimuseks?

Otsustaw reaalpalga tõstmine. Järelijätmatu nõue merimeeste töötasu tõstmiseks — sündigu see siis otsekohe rahapalga suurendamise wõi söögikulude laewa kanda wõtmise näol. Ainult sellelt lähtekohalt oleks tulnud ka ankeeti wõtta.

Mis tegid aga „Merimeeste organisatsioonide“ juhid? Nad panewad ankeedile 2 mittemidagi õendawat kahepaikset küsimust: 1) kas pooldate senist toitulustamise wiise wõi 2) soowite sööki laewa poolt?

Mis see siis on? Kas tähendab see seda, et „härrad juhid“ tahawad merimeeste reaalpalka suurendada? Oh ei, siis oleksid nad küsinud, kas

soowite palga suurendamist laewasöögi wõi raha näol? Seda ei küsitud. Laewaomanikkude agendid ei julge ju otsekohe oma leiwaisadelt reaalpalga tõstmist nõuda. Nad räägiwad ainult segaselt laewasöögi sisseseadmisest. Kas wõib närusemat manööwerdamist olla! Kui näiteks ankeedile wastaja ei soowi laewasööki, kartes näljutamise süsteemi sisseseadmist, siis peab ta wastama teisele küsimusele jaatawalt, mis aga tähendaks äraütlemist reaalpalga tõstmisest.

Aga, kui tahadki laewasööki, siis pole sarnasel kahepaiksel küsimuse käsitlusel sugugi kindlustust, et hiljem ei arvata su praegusest palgast sööki maha. Igatahes „hääras juhtide“ kokkumäng laewaomanikkudega on senini näidanud, et sealt poolt wõib igasuguseid üllatusi tulla. Ja kas laewaomanikud on selle wastu, kui saawad uue „tuluallika“ juure meeskonnale alawäärtusliku toiduainetega angeldamisest. Eks rääkinudki nende ringkonnad sõduritoidunormi sisseseadmisest.

Igatahes, sarnane ankeet, kus wõitluse korras ei seata üles otsekohest kindlat reaalpalkade tõstmist — kas siis kindla rahasumma wõi jälle toidunormi näol — ei anna mingit selget pilti merimeeste arwamistest, weel wähem kohustab juhte merimeeste huwides midagi tõsist ette wõtma.

Kuid missuguseks ka ei kujuneks ankeetide wastused, üks peab meile selge olema, et *eesti merimehe reaalpalgale on tingimata tarwis lisa juure nõuda. On tarwis kindel norm üles seada ja selle kätte wõitmiseks juba nüüd eeltöid teema hakata, et kewade palgawõitlusega otsustawalt alata.*

Missugune oleks see juure nõuetaw reaalpalk?

See on wahe praeguse palga ja 1930 a. palganormide wahel. Meie wõime teda nõuda rahas wõi laewasöögina, ühesugust reaalpalga suurenemist tähendawad tegelikult mõlemad. Kuid, kui meie kord juba nõuame laewasööki, siis peame ka kohe algul nõudma ainult kindlate, *küllaldaselt toiwate normide maksmapanekut ja alalist järjekindlat meeskonna kontrolli õigust toitulustamise üle.* Ainult nii on wõimalik ärahoida, et laewasöök ei muutu meeskonna näljutamiseks ja „mõnusaks tuluallikaks“ laewaomanikule ja kaptenile.

Samal ajal peame kindlalt nõudma, et söök tu-

leb praegusele palgale lisaks, mitte aga ei arwata praegusest palgast maha.

Kõik merimehed laewadel ja sadamas, kõik ühingute liikmed ja wäljaspool seisjad, koondume sarnase selge ja kateoorilise reaalpalba tõstmise nõude ümber. Kutsume kokku koosolekud, arutame läbi selle palgawõitluse küsimuse, paljastame „suur juhtide“ ankeediga manööwerdamise ja walime tublidest tegelikest merimeestest tegewuskomitee, kes hakkab järjekindlalt wõitlust etwalmistama.

Puhastame ühtlasi oma ühingute juhatused laewaomanikkude ja kaitsepolitsei agentidest, sest see äraandlik saast püüab ainult meie wõitlust takistada. Meie wõit on seda kindlam, mida tugewamad on ühingud, mida tublimad nende juhatused. Teostame sellepärast ka kütjate ja dekimeste ühingu liitumise.

Julgelt wõitluse etwalmistusele!

Purjek „Garibaldi“ meeskonda kooritakse söögiarwetega

Käsmu purjek „Garibaldil“ on kapten Pajus wõtnud toitlustamise oma peale. Kuigi mehed kogu suwe jooksul pole peale silgu ja kartuli palju muud midagi maitsta saanud, on toiduraha palgast maha arwamisel küüüinud igal kuul 25 krooni. Koka palk isegi 40 krooni.

Meeste pealekäimisel näidati kord ka söögiarweid, kuid need olid nii segased ja ebatäpsed, et teitlustamise kuludest õiget aru ega otsa ei saanud. Nähtawasti on niisugune sigrimigri arwustus selleks, et kaptenil oleks kergem oma suli-tempe warjata.

Kas tõesti laewajuhi tahawad püstijalu madala palgalise orja higipennidest rikastuda wõi tahetakse ka eesti laewadel Hitleri „Eintopfgericht“ läbi wiia?

Taifun.

Toimetuse järeilmärkus

„Garibaldi“ meeskonna nõõrimine toiduarwetega, näitab weel kord kui etwewaalikult peab wõtma laewa toitlustamise küsimust. Meriorjale antawa silgu ja kartuli arwel laewaomanikud kaptenitega tahawad kokkuajada uued mammona summad. Ja kui puudub kindel arwustusning meeskonna süstemaatiline kontroll, siis ei pane keegi piiri sellele ülekohtusele nõõrimisele. Sellepärast olgu meil toitlustuse küsimuses kõige möödapääsmatuiks algnõudeiks:

1: Maksma panna kindlad toitlusküllased sööginormid ja.

2: sisse seada alaline meeskonna kontroll toiduainete sisseostmise, walmistuse ja rahalise söögiarwa arwastuse üle.

Meeskonda pügatakse päris avalikult

„Liina“ kapten mängib suli

Hiljuti näitas „Liina“ kapten Berchini oma tõsist hääne nägu. Tallinna reidilt läbi sõites wõeti peale prowiant ja makseti warustaja Toompuule eesti kroonides. Palgamaksmisel aga arwetas kapten prowiant raha inglise naeltes meeste palgast maha, kinnitades, et ta on ka Toompuule inglise rahas maksnud.

Sellest tekkis meeskonna seas suur nurin, sest prowiant ostmise langes just krooni kukutamise aja peale ja saadud kahju oli seda suurem. Kapten ajas selle peale hambad õige irewile ja ähwardas kogu meeskonda päewapealt maha kirjutada. On ta ju ühtlasi tuntud „kahwlikangelane“. Kütjaskond pööras selles asjus oma ühingu poole, kes aga oma harjunud kombe järgi wõtab pool aastat enne mõtlemise aega kui üldse midagi teeb. Wahepeal on aga mitu meest maha kirjutatud.

Ka palgamaksimisega on alati löõminguid. Kord on see mitu kuud järjest maksmata, kord maks- takse ta ka wälissadamas eesti kroonides j. n. e. Ühesõnaga — kapten Berchini on laewal täielik isewalitseja. Kaua kannatame waikides seda ülekohtu? Aeg oleks oma õiguste eest wälja astuda.

Peedro.

Ujuv surnukirst „Stancor“

Meeskonna elu alatise hädaohus

Eesti aurulaewade nimestikus seisab ka a/ „Stancor“, mille omanik schotlane Cory. Laew sõidab sellepärast eesti lipu all, et sarnast logu ükski walitsus, peale eesti — merele ei laseks. Seega eesti walitsus wõimaldab meeskonna allasurutus palkade arwel laewaperemeestele oma kukkurt paisutada, millest ta ka oma osa saab.

Laew on niiwõrd roostest ärasõõdud, et õige tasa ja targu peab laewa dekil käima, et mitte end kuskilt alt rumist leida. Katel on puruwana, sisiseb ja wisiseb kui laadanaise suslasamowar, wett igast sidest ja tihendusest wälja ajades. Laewasõidu seaduses ettenähtud korraks oleks laew ammugi kapitaalsole parandusele pidanud minema, kuid nagu näha, need seadused „Stancori“ kohta makswad pole. „Järeilwaatus“, mis märtsi kuus, s. a. toimetati, pikendas sõidu- aega kolme kuu peale, kuid selle möõdumisel pikendati aega ilma mingisuguse uue järeilwaatu- seta kuue kuu wõrra. Külap nii pikendatakse seda seni kaua, kui see logu mere põhja wajub.

Kui laew sarnases halatsemiwäärses seisukor- ras, ei pane juhtkond, kapteniga eesotsas, pääste- abinõude korrashoiule mingisugust rõhku. Pääste- wõõd on mädad ja hallitanud, paatide blokid ja taawetid niiwõrd kinni roostetanud, et vähemalt

rügement mehi peaks pingutama, et neid paigast liigutada. Ka toiduarustust paatides praegu mingisugust pole. Sarnasel laevalogul töötades, on meeskonna elu alatises hädaohus, sest ta wõib inimeludele surnukirstuks saada.

Muidugi on niisugune laewaraisu kõwa summa eest kinnitatud ja Cory'd on huwitatud kuidas seda raha kättesaada. Meeskonna merepõhja matmine ongi selle tuluallika awamine.

Meil on wäga hästi weel meeles kuuls „Liiro“ hukumine, kus 52 aastase logu eest korruga uue laewaraha hätte saadi, meskonna waesed lapsed ja lesknaised aga nälja ja puudusega wõitlema jäeti.

Lutikad, Lootused ja Woldtid

Meeskonna elutingimused on laewas äärmiselt wiletsad. Ruumid otse kubisewad lutikatest ja igamees raiskab oma waba aja nende tapmiseks.

Kõigi nõudmiste peale waatamata ei liiguta „kapteni härra“ sõrmegi söödikute häwitamiseks. Kapteni härra on huwitatud sellest, et meeskond peale 12 tunnilist tööpäewa ei puhkaks ja kirjanduse lugemisega end ei arendaks, waid oleks ametis lutikate tapmisega. Üldse on meie kapten Tartu kollanokk, kes püüab igasuguste knihwidega meeskonda pügada.

Näiteks, kui laew seisab silla äärest eemal ankrus, siis on ettenähtud meeste maale wiimine ja tagasi toomine laewa paadiga. Kuid, et peremeestele truu koer olla, ei tee Tartu seda mitte, waid laseb mehed öö läbi kail paati karjudes külmetada. Kui selle tõttu meeskond õigeks ajaks ei ilmu tööle, hakkab kapteni härra kohtu jant, kus selle eest 3 päwane teenistuse trahw selga wäänatakse. Muidugi ei trahwita teatud isikuid juhtkonnast. Nii oli lugu esimese meistri Lootusega, kes laewa wälja sõidul Gdynias nii tugevasti pudeli põhja oli waatanud, et ta masinaga kogu aeg puperdas ja wale käike andis. Kuid sellele ei järgnenud mingisugust kohut ega trahwi. „Oma poiste“ asi. Nii kuidas laew — on ka juhtkond (nende oma keeles „härрад ohwiterid“), kes pea kõik hiljuti koolipingist tulnud. Need rohelised tahawad nüüd meeskonna terroriseerimisega ja peremeeste kintsukaapimisega omale „santsu“ kindlustada ja „aukõrgendust“ teenida.

Eriti agarad ses suhtes on esimene meister Lootus ja teine tüürimees Woldt. Woldti „toimetusel“ ei saa meeskonnast keegi tollimata sigarette osta, waid neid peab ärist tooma (ainukene korraldus wist kogu ilmas!). See, sel põhjusel, et meeskond pidawat nendega „spekuleerima“. Tegelikult on asi wastupidine. Juhtkond ise kaubitseb täie auruga. Näiteks II tüürimees, tollikontrolli puhul pakub tubakat ja sigarette meeskonna kätte hoiele, kuna II meister Hispaanias salakaubaga sisse kukkus.

Ületundide maksmisega tüssab meeskonda I tüürimees ja kui keegi julgeb seletada, et palgalehes on neid wähem märgitud, karatab ta: „kirjuta alla wõi muidu jääd neist hoopis ilma“.

Muidugi ei käi see I meistri wenna kohta, kes saab õige ohtrasti ületundide maksu, kuigi ta sadamates pooled päewad mööda linna kolab.

Merimeeste seadus näeb ette palga-maksmise kord nädalas, kuid „Stancori“ kohta ei näi see maksew olewat, waid palka saab meeskond kord kuus.

Juhtkond praktiseerib ka roppu sõimu ja isegi rusikaga näosilitamisi. Tule-ja masinamehed kuulewad alatasa I-lt meistrilt armsamaid sõnu: „mölakas“, „lontrus“, „siga“ j. n. e., aga kui tuurid peal siis jagatakse ka ihunuhtlust eeskätt II-sele meistrile, kellel tihti mustad laternad silma all.

Nuuskuri ülesandeid täidab laewas I-se meistri wend, tulemees Alfred Lootus, kes iga õeldud sõna paljundustega juhtkonna ette kannab.

Kui meeskonnast mõne nägu Lootusele si meeldi, siis on kindel, et see laewalt on kadunud.

Meie „Stancoril“ kannatame juhtkonna wägivali ja toore ümberkäimise all, kuid meil ei tule omale õigusi otsida Ojasoo — Tiitustelt ja merimeeste kodudelt (loe laewaomanikkude kodu), kus istuwad laewaomanikkude poolt ostetud agendid. Sarnaseid Lootusi ja Woldte, kui „Stancoril“, on igas eesti künas ja mujal maades, kelle tujude ja kintsukaapimise all meeskond kannatab.

Meie ülesanne seisab selles, et sarnaseid kärnaseid härra sabasilitajaid oma häälekandjas paljastada ja kui üks mees Merimeeste ja Sadamatöölaliste Internatsionaali — ISH ümber ühineda. Ühisel jõul ja ISH juhtimisel, lööme tagasi igasuguse laewaomanikkude ja nende sabarakkude päätungi ja asume wastupealetungile oma kurajate wastu.

Lehwigu kõrgel ISH weripunane lipp!

Kõik merimehed oma huwide eest wõitlusse — ISH ridades!

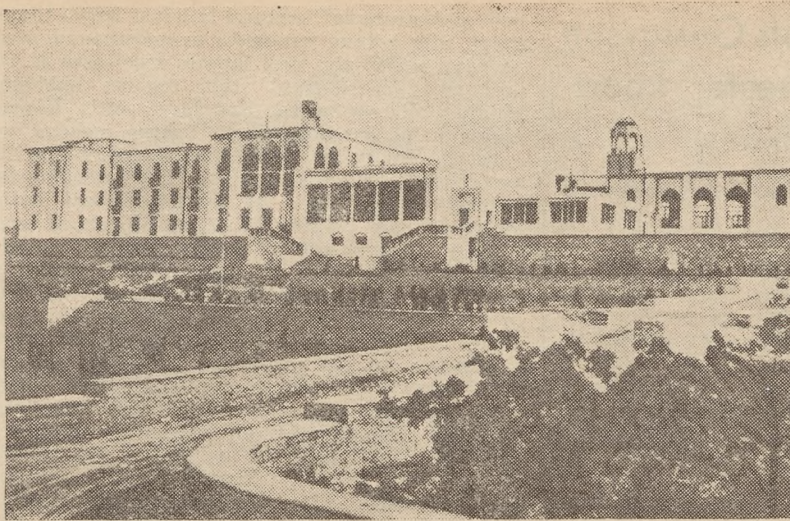
Delfin.

Mis teeb siis kapten, kui puudub kollektiivleping!

Pügamine munsterolliga „Minnal“

Omapärase seadusliku ülikurnamise „leiutasid“ a/l „Mina“ omanikud. Munsterolli wõeti sisse sarnane konksuga punkt, mis kohustab „tarbekorral“ dekimeeskonda masinameeste töid tegema ja ümberpöördult. Nüüd aga tarwitab kapten seda „tarbekorda“ wäga sagedasti ka niisuguste tööde juures, mis sugugi meeste otsekoheste ülesannete hulka ei kuulu. Isegi laewa laadimise ja lossimise tööd sunnitakse ilma ületunnitasuta meeste kaela. Laewa kümme omanikku ootawad kaelad õiel tilukesest roostekastist hiigla sissetulekuid. Nüüd siis pressitakse waeselt merimehelt, mis pressida annab. Sarnasele nähtusele peawad mehed üksmeelselt wastu astuma ja nõudma igasuguse töö eest, mis otsekoheste ülesannete hulka ei kuulu, kahekordset ületunnitasu.

Mis puutub aga munsterolli, siis pole „Mina“

Töölise sanatoorium N. Liidus Niisuguseid sanatooriumisi ehitatakse iga aasta sadandeid

ainukene nähtus, kus kapten sellega meeskonda pügab. Praegu, kus end walusasti tunda annab kollektiivlepingu puudus, leidub isegi niisuguseid laewu, kus mehed pole üldse munsterollile alla kirjutanud ja mis sisaldawad neile hoopis orjastawaid tingimusi.

Suurhärрад munsterdajad ja sadamawõimud leiawad aga selle kõik seaduslikus korras olewat

ja lööwad aiwa laewaomanikkudega klaasid kokku.

Merimehed, meie ei wõi ükskõiksed olla iseendi töötingimuste wastu. Hoiame terawalt silmad lahti munsterolli tegemisel ja nõuame tigimata selle allakirjutamist. *Nõuame kollektiivlepingut, sest sellega kohustame laewaomanikke wõtma teda munsterolli tegemisel aluseks.*

Laewaomanikud tahavad merimeeste ületunnitöö tasu oma tasku panna

„Mari“ „õiglased“ ohwitserid

Eesti laewades on üheks suuremaks merimeeste koorimise nähteks ületunnid.

A/l. „Mari“ on käinud käesolewa laewasõidu hooajal mitu korda N. Liidu sadamates — Lenigradis, Luuga jõesuus jne. Pea igakord tegid wintsimehed üle 8 tunni päewas tööd. Nõukogude Liidu asutused maksawad iga ületunni eest I inglise shillingu. Kuid „Mari“ juhtkonna „õiglased“ härрад ohwitserid pole senini selles suuruses wenelaste poolt wäljamakstud ületunniraha veel kellegile kätte annud. Mehed teeniksid igal reisil päris ilusa summa inglise rahas, aga nüüd läheb see kõik „härrade ülemuste“, tasku. Seal juures salgab kapten, et tema ei saawat üldse Nõukogude asutustelt ületundide eest tasu. Muidugi on see häbematu kelmi wale, sest seal poolt on ametlikult teatatud, et igal wälislaewal tehtud ületunni eest maksetakse I inglise shilling. Kuid nüüd härрад ülemused“ nende shillingutega paisutawad oma pungasid ja käiwad pealegi õige mehena ringi: Kas tõesti ainult neile on raha tarwis, ainult nemad on inimesed? Kas tõesti madrus ja kütja

on walge ori, nagu seda üks „kõrgestisündinud“ „härра ohwitser“ oli kinnitanud?

Nende kõwapealiste kapitalistide sabassõrkijate jõhkruks kaotab igasuguse piiri.

Kui keegi meeskonnast hakkab „wõimumeestelt“ oma tehtud töö eest õiglast tasu nõudma, siis öeldakse: „teiega käidakse küll inimlikult ümber, kui weel hakkate nõudma, siis teadke, et Eesti minnes olgu kott walmis pandud“. See on siis see „inimlik ümberkäimine“, millega need „oma soost“ koorijad meid õnnistawad. Parem pole lugu ka teistel eesti roostekünadel. Igal pool kaewatakse ühte ja sama.

Kaasmerimehed, meie ei tohi mitte lasta end heidutada. Olgu meil nii palju julgust klassiteadwust, et oma huwide eest wälja astume. Tarwis on igas laewas, kus sarnast ülekohtu tehakse, otsekohe nõuda täielikku ületunnitasu wäljamaksmist. Selleks peawad merimehed kindlalt ja ühiselt nõudmisega kapteni ees esinema. Keegi teine ei paranda meie olukorda kui meie ise.

O. G.

Laevaomanik ja sots Gustavson töötavad merimeeste koori- misel käsikäes

Kes on „Kinnika“ meeste koorijad?

Hiljuti jooksis eesti aurik „Kinnika“ Waigatschi saare juures Belõi maaninal madalikule.

Awarii tõttu lahkus meeskond laewalt ja toodi Tallinna. Palgamaksmisel selgus, et laewaomanik Pihlakas ei taha tasuda meestele awarii kohalt Tallinna sõidu aja eest palka.

Kuna meestel oli selleks täielik õigus, pöörasid nad merimeeste adwokaadi Siimeri poole. See „auväärt härrakene“ aga raputas õlgu ja kinnitas, nagu laewaomanikkude agent kunagi, et meestel pole nõuda midagi. Laewaomanikku ei saawat kohustada aja eest, mil merimehed ei töötanud laewaomaniku kasuks. Merimehed pöörasid sarnase jampsi juttu peale laewaomanikkude saapawiksija Siimeri juurest nüüd härrassotsi Gustawsoni poole. See kawal merimeeste südamate wõrgutaja seletas muhelewa näoga, et „Kinnika“ meestel on täielik õigus palka juure nõuda, hakaku ainult peale. Tema kirjutawat meestele kirja kaasa — tulgu homme järgi. Kui mehed järgmisel päewal Gustawsoni juure läksid, rääkis see juba hoopis ise juttu. Merimeestel ei olewat õigust midagi nõuda. See olewat laewaomaniku helde tahtmine kui ta üldse midagi maksta tahab.

Nagu awalikult näha, osteti Gustawson 24. tunni jooksul laewaomanikkude poolt ära ja ta laulis sama laulu, mis Siimer algul. Sotsliku merimeeste „juhi“ südametunnistus kaubeldi ära tühi-paljaste klassiwaenlase sentide eest.

Kui mehed lõpuks weel kord Pihlaka poole pöörasid, lubas see warsii 2 uut laewa osta ja seal uued töökohad anda — ärgu nad aga nõudku. Seega merimehi koorimas kolmikliit: laewaomanik, merimeeste adwokaat ja nende juht.

Loomulikult ei tule „Kinnika“ meeskonnal selle „ilusa lubaduse“ pärast oma nõudmisest loobuda. Tuleb kõik teha, et palk wälja maksetakse.

Hez.

Jalg mammona ohvriks!

Mis tähendab kui meil puudub sotsiaalkindlustus

Alljärgnew lugu näitab kui wilets on sotsiaalkindlustuseta eesti merimeeste seisukord, kes on laewa töödel kaotanud oma terwise. Minewal sügisel kukkus Ternezenis a/l „Ellindil“ madrus X. tööde juures oma jala katki. Mees paigutati kohaliku haiglasse. Kui laew teistkord Gentist Ternezeni tagasi jõudis, kanti mees nähtawasti „kõr-

gete päewarahade“ kartusel haiglast laewa tagasi, kuigi, jalg polnud kaugeltki äraparanenud. Kaks nädalat seisis jalg weel laewas kipsi sees ja siis pidi mees „kergemaid“ töid tegema hakkama. Muidugi oli see wara. Kui laew sõitis Hispaaniasse heina laadungi järgi juhtus mehega uus õnnetus. Ta kukkus nii õnnetult, et endine luu murdekoht põrus uuesti lahti. Haige nõudis arsti kutsumist, kuid seda ei tehtud. Lubati Lethis arstiabi poole pöörata. Ka seal ei tehtud seda. Lõpuks kui laew otsaga Tallina jõudis, saadetigi mees haigla. Seal tegid aga arstid järgmise otsuse: haige jalg ei ole õieti kokku pandud, kuid ta on juba nii palju kokkukaswanud, et peab uuesti lahti murtama. Sel puhul on aga karta krõmpsluu wahele kaswamist. Et luu weel õieti kinni kaswaks, waja murdekohalt tükk wahelt wälja saagida. X. ei olnud sellega nõus, kuna see oleks tähendanud täielikku sandiks jäämist.

Nüüd tuli lisaks weel uus häda. Üheksandal päewal peale haiglasse toomist teatas laewaomanik Bergmann, et tema haigla kulused enam ei tasu. Kuna mehe, enda käes raha polnud, õlgi ta sunnitud haiglast lahkuma.

Nüüd pööras X. Bergmanni ja Neili kontori poole, kust tal kolme wiimase kuu palk saamata. Mammonawürst Bergmann kärkis aga „lahkelt“ peale: „mis palka sa weel küsid, kompanii on selle su rawitsemiskuludeks wäljamaksnud!“

Lõpuks lubas siiski „hea mehe“ poolest 5 krooni koju sõiduraha ja kui terwis paraneb tagasiwõtmist laewale. Mees lükkas selle armuanni tagasi. Siis proowis Bergmann uut nummert. Ta kirjutas tempelmarkidega „tõenduse“ nagu oleks X palga kätte saanud ja kaotaks seega igasuguse õiguse edaspidi rawimiskulude nõudmiseks.

Ka sellele paberile ei kirjutanud X. alla. Nüüd anti temale mõnikümend krooni palga arwel, kuni kaptenilt „täpsemate andmete“ saamiseni. Sellelega pidi X. esiotsa leppima.

Juriidilise abi saamiseks pööras X. merimeeste juriskonsuldi poole.

See „armuline härra“ tunnistas, et sarnane wigastus on sündinud laewamehe enda hooletuse tagajärjel ja ei puutu üldse laewaperemehesse. Nõuda wõiwat siis, kui kapten oleks ise tema jalaluu puruks lõõnud wõi mehe kukkumist ette walmistanud.

Niisugune jabur jutt merimeeste adwokaadi suust näitab, et Merimeestekodu ühes tema targa õigustundjaga on laewaomanikkude abikontoriks.

Merimehed, see on hirwitamine näkku meie hädadele. See näitab weel kord kui hädasti on meil waja kätte wõidelda kollektiiwleping ja sotsiaalkindlustus. Narrus oleks arwata, et laewaomanikud wõtawad meid inimestena, et nad ise tulewad meile sotsiaalkindlustust kätte pakkuma. Seda tuleb meil endil ühisel jõul ja wäljaastumisel neilt wälja pressida.

Mis puutub aga käesolewasse üksik juhtumisse, siis tuleb kõik abinõud tarwitusele wõtta, et sundida laewaomanikku kõiki maksma, milleks X. il õigus on.

Nõukogude riik teeb määratu suuri tööd tööliste ja kollektiivmajapidajate ning kogu töörahva kultuurilise tasapinna tõstmiseks. Ehitatakse tuhandeid tööliste klubisid, kultuurimajasid, teatrisid jne, kus töölistel oma vaba aega kultuuriliselt mõõda saavad ning ennast kultuuriliselt arendavad. Käesoleval pildil üks niisugune uus tööliste klubi

Töota merimehed, ühes kõigi töötutega võitlusele oma seisukorra parandamise eest Ärme laseme leivakotil kerkida!

Läheneb talv. Warsti jääwad purjekad ja wanemad aurikuloksud sadamasse seisma. Niigi juba suurt töota merimeeste peret ähwardab tun-taw kasw. Juba nüüd on riigi statistika keskbüroo andmetel 60% eesti merimeestest töota. 7200 õppi-nud merimehe üldarwust on ainult 3000 eesti laewades töös. Arwame siia juure weel sadanded eesti töota merimehed wälissadamates, üle terve maailma, siis on meil selge kui raskelt annab tunda end kapitalismi kriisi eesti meriproletari-aadile.

Kas peame pead norus ootama jääma, kui lei-wakott weelgi kerkib. Ei, see oleks jõuetu alla-wandumine kapitali ülewõimule. Asume warakult oma seisukorra kindlustamisele. Kutsume kokku töotamerimeeste koosolekud, eeskätt Tallinnas, walime tegewuskomitee, kes esitab meie nõudmised walitsusele ja kaitseb kõigiti meie huwe. Nõuame tööpuuduse wastu kindlustamist, riigi ja laewa-omanikkude kulul. Seni kui see pole weel maksmas pandud nõuame töota merimeestele wiibimata toetust vähemalt 1,5 krooni päewas. Nõuame numברי järjekorras töölewõtmist ja töota merimeeste endi poolt kindlat kontrolli Merimeeste kodus manster-damise üle, eeskätt kapten Wihmanni tegewuse

üle. Kontrollime samuti igasuguseid tööartelle, mis muutuwad töötasu allasurujaks ja laewaomanik-kude hurwide kaitsjaks. Toetame tööl olijate meri-meeste nõudmisi palgakõrgenduses.

Ilma võitlusega ei ole võitu. Ilma organiseeri-miseta pole jõudu. Paneme kõik ühiselt käed külge oma seisukorra parandamiseks.

Üks töotu.

Kes imeb kätta, kes ostab laewu?!

See en juba tuntud lugu, et merimeeste palga-wõitluse küsimusel, pistawad laewaomanikud wõidu hulguma: „Karauul! — ei wõi järelanda, meil kohutawad puudujäägid, kahjukannatami-sed!“.

Meie oleme seda juba korduvalt ära märkinud, et kui see tõega nii oleks, miks ostawad nad siis alatasa uusi laewu juure. Nüüd siis tunnistab laewaomanikkude ihuleht „Päewaleht“ 10. IX—33

ise ka päris awalikult, et laewade teenistus olla *tasuu*, prahihinnad olewat *paranenud*. Kõik *endised aurikud* olla kibedasti ametis kaupade weoga ja uusi ostetawat juure. Mis on see siis muud kui laewaomanikkude awalik, „hoosianna, meie äri õitseb!“

Ja tõesti, päris üksteise otsa osteti jälle 5 uut aurikut. „Ubari“ 2500 tonni laadimiswõimega, — peaosanik kapten Wompa, „Marta“ 1395 br. reg. tonni peaosanikud Laane ja Jürgens, kapten Grassi uus aurik, siis „Romeo“ ja „Björnwiek“.

Kas ei näita see jälle omakord, kui silmakirjalikud on mammona würstid — laewaomanikud. Kui merimehed tulewad palganõudmisega, siis on nad kõik waesed kui kiriku rotid ja pankroti lähel, aga kui ostetakse laewu, siis unustatakse end liikude tuhinas ja räägitakse ka mõni sõna laewade kasulikust teenistusest.

Merimehed, kaua imeme meie käppa ja waatame pealt kui laewaomanikud meiega pimesikku mängiwad?

Need uued laewade ostmise lood on elawaks tõenduseks, kuidas meie higiwaewa arwel, meie poolt teenitud lisawäärtuse arwel, tahawad rikastada end ikka uued ja uued kapitali õnnelikud.

Astume wälja oma õiguste eest, nõuame endile palgakõrgendust ja elujärje parandust. Meie muskli jõuga teenitud sendid ei pea mitte kestwalt täitma paksmagude taskuid.

Ok—ok.

Jälle uppus kolm meriorja kapitali teenistuses

Wiimasel ajal sagenevad merimeeste uppumise juhused laewateenistuses. See eriti purjekatel, kus töötingimused hädaohtlikumad ja merimehe taga sundimine nälja pennide eest otse orjalik. Nii leidsid kurnajate huwides märja haua sügis kuulde järgmised meriorjad:

30 oktoobril uppus Gutlandi saare kohal „Tormilinnu“ madrus AUGUST Hindreku p. OESELG pärit Saaremaalt Torgu wallast, 28 aastat wana Walju tormiga kubjastas kapten teda kliiwerpoomile purjusi kokkukorjama, mille lahtiwõtmisel haaras tuulehiil ühe neist ja wirutas sellega Oeselgi merre. Mees sattus otsekohe laewa alla ja päästerõnga heitmisele waatamata, ei suudetud teda päästa.

Teine ohwer oli nowembri algul purjek „Nordeni“ madrus Oskar Liiw, 19 a. wana, Kihelkonnalt pärit, kelle purjepomm purjede ülestõmbamisel üle parda merde wirutas.

Kolmas uppunu on mootorpaat „Boy“ motorist K. RENSTEIN 33 a. wana, kes 7 now. õhtul samuti õnnetul kombel Tallinna sadamas külma hauda leidis.

Eks näita need uppumise juhused, kuidas kapital sunnib armetult wiletsa palgaga alaliselt eluga riskeerima ja kõige hädaohtlikumaid tööüles-

andeid täitma. Samal ajal puudub isegi igasugune sotsiaalkindlustus õnnetujuhuste, inwaliiduse j. m. puhul, rääkimata uppunute leskede ja waeslaste toetamisest.

Olgu need uued kaaslaste surmajuhused tõukeks meie leppimatule wõitlusele paremate töö — ja elutingimuste kätte wõitmiseks.

Viletsustest Amsterdami merimeeste elus

Uhineme kõik välismaal viibivad merimehed ISH eesti sektsiooni ja „Majaka“ ümber!

Nähtus, et eesti merimehed igast ilmakaarest oma häälekandjale teateid saadawad, on kindlaks tunnustuseks, et „Majakas“ on wõitnud lühikese ajaga endale suure poolehoidu. Alles nüüd saame sest aru, kui suur oli puudus, kui seda klassiwõitluse sõjariista polnud. Praegu aga, lugedes „Majakast“, leiad mis kirjutawad teised seltsimehedmerimehed, kuidas paljastawad jõhkral ümberkäimist töölistega kapitalistlikes mais, leiad ühtlasi juhtnööre ja näpunäiteid palgawõitluse pidamiseks jne.

Ka siin Hollandis läheb meil töölistel, — merimeestel tööpuudus ja elu igapäewaga kibedamaks jo ühes sellega klassiwõitlus terawamaks. Isäärinis wilets on nende seisukord, kes sõidawad välismaade laewades ja saawad siin mahamakstud, sest välisrahaga, isäärinis Euroopa riikide rahaga on sünn elamine kallid. Ka walitsuse wõimumeeste poolt muutub välismerimeeste tagaküsimine igapäewaga kohutawamaks. Ululisal liikumine on muutunud hädaohtlikuks nendele, kes laewast mahajäänud ja ilma tööta.

Kapitalistide agente leidub aga küllalt, kes walmis on maksu eest nälgiwaid töölisi ululisatel peksma ja türmi wedama Politseil siin selles suhtes „tööpuudust“ ei ole.

Tööline waadaku aga kuidas omal elu saab sees hoida. Kui ta kaua aegse nälgimise järele tööd juhtub saama, siis tuleb neid kohustusi, mis sulle ette loetakse terwed read.

Töötada tuleb sõna otsekohe semas mõttes — kolme mehe eest.

Merimeeste palk ja ülespidamine kapitalistide laewas on tänapäew langenud alla igasugust määrust ja langeb weelgi. Wististe mõtlewad neetud kurnajad sellega meie tööliste wõitlust nõrgestada. See näib olema küll nii, aga tegelikult ei ole see õige, sest seda näeb ja tunneb igaüks iseeneses, kuidas seesmine wiha kaswab, mis paneb mõtlema: millal tuleb tasumine?

On tihti ütelist kuulda ka mitme meie eesti proletaarlase poolt: „Ah mis meie ikka suudame wõõrsil ära teha, meid ju nii wähe!“

Seda ütelist ei tule wõtta aga tõsiselt.

Tuleb arusaada, et kui ka meid wähe on — ikka

läheme ühes kohaliku proletariaadiga, sest teadmata on: kus, ja millal meilgi tuleb wõidelda barrikaadidel ühes teistega, kellede arw meist suurem?

Selleks kallid seltsimehed, toetage jõudumööda meie kirjandust ja laotage seda laiali! Ärge unustage kunagi meeleletamast, et töölikkirjandust ei kõrvaldataks ja ei jäetaks saatuse hooleks,

kui see läbi loetud, waid, et seda teistele lugemiseks edasi antaks.

Asuge tihedalt ISH. eesti sektsiooni ümber. Kus sadamas te ka ei wäbi ja missuguses olukorras teie ka pole, pidage alati sidet ISH-ga, saatke järjekindlalt sõnumeid „Majakale“. Ainult kindel organiseeritud olek teeb meid tugewaks kurnajate wastu. A.

Suurte wõitudega kõikidel aladel pühitsesid Nõukogude Liidu töölised ja talupojad Oktoobrirevolutsioni 16. aastapäewa

Suured saavutused N. Liidus - Uued laevad, Uued sadamad!

Arwud ja tõsiasiad kinnitawad, et N. Liidu weetransport areneb kiirelt ja järjekindlalt nagu kõik teisedki sotsialistliku rahwamajanduse alad.

Tõsi, algus oli raske. Sõda, rewolutsioon ja walgete rõõwikute häwitustöö purustasid tööstuse, muutsid sadamad wigaste laewade surnuaedadeks. Kuid uuel proletaarsel riigil oli tarwis maksumismaksab weetransport korda seada.

Tarwis oli enamliku julgusega peale hakata ja laewandus jalule seada. See sündiski. 1924 aastaks olid kõik wanad laewad korda seatud, ja Leningradi laewatehas hakkas juba uusi ehitama.

Kui tsaari walitsuse ajal ehitati 12 aasta jooksul 1905—1917 kõigest 9 uut kaubalaewa, siis Nõukogude walitsus ehitas üksi 4 wiimase aasta wälte 78 uut laewa, mille kogu tonnaash ületab kaugelt üle 200000 tonni. Nende hulgas on mõned wõrdlemisi suured ja kõigiti modernse sisseseadega laewad. Näiteks, „Kim“, mille suurus 11000 tonni — on eeskujulikum laew oma tehnika ja eluruumide poolest.

Iga aastaga laieneb, tugewneb sotsialistliku töölisriigi laewaehtus. Käesolewal aastal üksi ehitatakse 19 uut laewa 78000 tonni suuruses Neist on Leningradi laewatehased esimese pooleaasta jooksul wälja lasknud juba 7 suuremat laewa — „Komsomolets“, 6400 tonni, „Kemiless“ ja „Sewspless“ 5.500 tonni, „Nogin“, „Timirjäsent“ — 3000 tonni. jne. Siis weel suur hulk traalereid, praame, nahwtawedajaid, buksiire jne.

Ehitatakse peaaesjalikult diiselmootoriga „tjeplohode“ s. t. nahwtaga kütetawaid laewu, mis asendawad raske kütja töö kergema — motoristi omaga. Üldse on esmajärjekorras silmaspeetud meekonna huwid. Päästepaatide arw on märksa suurem kui teiste maade laewadel, samuti on kahemehe kajutid ettenähtud. Wedude iseloomu järgi ehitatakse ka laewade tüübid erinewad nagu: metsawedajad, sõelaewad jne.

Kõik ehitusmaterjal tuleb N. Liidust.

Tänapäew N. Liidu laewaehtus, — mis weel

1929 a. oli kuuendal kohal, on tulnud teisele kahale maailmas'.

See kõik sündib ajal, kus kapitalistlikkudes maades laewaehtus kohutawalt langeb, kui laewu rohkem lammutatakse kui ehitatakse, kui asutatakse isegi trustid laewade ja laewatehaste lammutamiseks. See sündib ajal, kus kapitalismi õitsemaal, Ameerikas laewatehased on koormatud kõigest 7%. Üksi 1932 a. lammutati kodanlistes maades 365 laewa 1.345.000 tonni suuruses, 1933 a siia saati 2 milj. tonni.

Millest see räägib?

Aga sellest, et ka weetranspordi alal esinewad 2 wastupidist maailma. Üks kaswab, teine laguneb. Üks, sotsialistlik ehitab plaanikindlalt töörahwa riigi tugewat laewastikku, teine, kapitalistlik laguneb ühes kogu oma korraga, lammutab kriisi walus oma laewastikku.

Seda tõendab ka laewasõit ja sadama läwikäik. Weel 1927 a. Saksamaa jõetransport tegi 24 miljardit tonn-kilomeetrit aastas, aga N. Liidu oma 16,2 miljardit t. km., kuid 1932 a. langes Saksamaa jõetransport kohutawalt — 16 miljardie tonnkilomeetrile, kuna N. Liidu oma wastupidi tõusis kõwasti — ja nimelt 26,1 miljardile tonnkilomeetrile.

Juba lihtsale waatlejale paistab see kahe ilma wastolulikkus silma. Hamburgi sadamas üksi seisab 165 tegewuseta laewa, Hullis ootawad 170 suure ookeanilaewa kaptenit, kümned tuhanded ohwitserid ja madrused tööd. Kogu maailma kaubalaewastikust roostetawad tegewuseta 20% sadamate surnuaedadel. Nõukogude Liidus aga ehitatakse järjest uusi sadamaid.

Wanade — Leningradi, Wladiwostoki j. t. sadamate põhjaliku uuendamise, laiendamise ja mehhaniseerimise kõrwal on asutatud niisugused hoopis uued sadamad nagu: Soroka, Igorka, Petseri jõesuu, Aleksandrowsk., Petropawlowsk

j. t. Sellega käsikäes kaswab järsult üldine sadamate läbilaskewõime. Toome selle tõenduseks arwud.

Sadamate kauba läbilaskmine.

1929 a.	26400000 tonni
1932 a.	48000000 —

Järjelikult, 4 aasta jooksul suurenes läbilaskegi 100 %.

Sisewete laewasõit sama aja jooksul suurenes 96,5 %, reisijate wedu — 180 %.

Siin juures tuleb weel seda allakriipsutada, et N. Liidu meretranspordis tuli nõukogude oma lipp juba teisele kohale. Tsaari walitsuse ajal aga seisis terwelt 97,5 % Wene sadamatesse sõitwatest laewadest wõõra lipu all. Suuremal määral oma laewade tarwitusele tulekuga kaob ka weetranspordi alal rippuwus kapitalistlikust maailmast.

Wisadusega wõidetakse juure ka

uusi weeteid.

Nõukogude walitsus seadis omale üleksandeks haarata weetranspordiga ka maa kõige põhjapoolsemad osad. 16 aasta jooksul on palju seni tundmatuid meriteid uuritud ja tarwitusele wõetud. Tänapäew on juba kogu Põhja-Jäämere rannikul meresõit alanud. Siberi ühendamiseks otseselt wälismaa turgudega, korraldatakse Kaara mere ekspeditsioone, mis Jenisei ja Obi jõesuu kaudu sünnib. Iga aasta wõetakse ette ka reisid Wladiwostokist Kolômô jõesuhu, Leena jõesuhu. Jäämurdja „Sibirjakowi“ abil sõideti juba läänepoolt Taimõõri poolsaart Leena jõesuhu Tõolisriik wõidab ka pakase Põhja-Jäämere wastupanu.

Siseweteede alal on palju uut ettewõetud. Walmis on juba *Walgemere* — *Baltimere kaanal*, mis ühendab Walgemere Leningradiga ja sel kombel Musta merega. Ehitusel on weel *Wolga—Moskwa kaanal*, mis peab ühendama weeteega Moskwa kaugema südamaaga, peab warustama teda weega jne.

Algatatud on ka *Kaspia mere ja Asowi mere kaanali* ehitus, mis juhiks Wolga transpordi ja Baku õli Musta merde. Peale selle on weel rida teisi kanaale ehitusel, nagu *Kama—Petseri*, *Kljäma*, *Oka*, *Kama—Irtõsch* jne.

Põhjalikult ümberehitusel on üks maailma suurem kunstlik weete — *Marinski kaanali süsteem*. Teda tahetakse niiwõrd süwendada, et suured Wolga laewad wõiksid ümberlaadimata laadungiga Leningradi sõita.

Wolgal endal on käimas hiigla elektriijaama ehitus, mis on suurem kui Dnjeprostroi ja mis peab lahendama ühel samal ajal weetranspordi küsimused kui ka ümbruskonna põllumajanduse elektrofiteerimise tarbed.

Käesolewal aastal on ehitusel 12 uut jõesadamat: *Kiiewis*, *Hersonis*, *Rjäsanis*, *Nowosibirskis*, *Moskwas* j. m.

Kuhu ka ei waata, igal pool on uued ehitused, uued plaanid, uued ettewõtted.

Raskused wõidetakse, sotsialistlik maa kaswab kõikumata kindlas tempos. Samal ajal laguneb aga $\frac{5}{6}$ maailmast kapitalistliku korra mädanemise protsessis.

R. G.

Laewaleesti töölise nimi

N. Liidus sai walmis hiljuti laew, millele pandi nimeks eesti töölise „Rudolf Lesow“ nimi.

Miks?

Aga sellepärast, et sepp Rudolf Lesow oli paremaks löökklaseks mitte üksi oma, Kanonerski laewatehases, waid tunnistati üle N. Liidulisel laewa remont tööde konkursil esimeseks lööktööliseks omal alal. Sel puhul anti talle suurem rahaline preemia ja nimetati uus, walmis saaw 5500 tonniline aurik tema nimega.

„See on jällegi elawaks tõenduseks, kelle käes on N. Liidus wõim. Mitte paksmagusid ega rahakuningaid ei austata, waid töölisi, kes oma ausa kättetööga on seda teeninud.

Eesti kodanlus mõistis omal ajal Rudolf Lesowi töölisteliikumises osawõtmise eest 9 aastaks sunnitööle. Nüüd kannab aurik „Rudolf Lesow“ selle tubli proletaarlase nime üle kogu maailma, seal hulgas ka ka eesti kodanlusele protestiks.

Elu N. Liidu laewas

3 wahti dekil, 4 masinaruumis

Oktoobrirewolutsioon on toonud nõukogude merimehele palju hüwesid. Sisse on seatud 3 wahti dekil, 4 masinaruumis. Neli tundi tööd ja 8 puhust. Kütja seisab ainult 6 tundi tule ees. See on nõukogude laewasõidu seadus. Kolm kord päewas saab laewa poolt küllaldaselt toitwat sööki. Laewa poolt antakse tasuta ka tööriided, woodipesu, käterätikud.

Madruse kuupalk on 120 rubla, kütjal 125 rubla — ilma igasuguste mahaarwamisteta. Meeskonnal on kasutada kahemehe kajutid. Laewadel on sisseseatud wannitoad, mida meeskond kasutab, raadio, muusikariistad. Wabadel tundidel punase nurgas korroldatakse ettekandeid, kõnesid, ja mitmesuguseid meelelahutusi.

Wahekord meeskonna ja juhtkonna wahel on usaldawalt seltsimehelik. Wabadel tundidel mängitakse seltsis malet, aetakse juttu ja naljatakse — nagu üks pere. Kuid töö ajal täidetakse seda teadlikumalt distsipliini. Kapten ei saakski ainuwalitsejat mängida, sest iga nõukogude laewa meeskond walib enda seast laewakomitee, kellele kuulub igasuguste küsimuste ja konfliktide arutamine, millega kapten peab tõsiselt arwestama.

Nõukogude merimees ei ole enam kurnaja kaanallune, waid waba töölisriigi kodanik, kel pole waja karta ühtegi eksploataatorit ega rõhujat.

Kalanduse edusammud N. Liidus

Missugusel kapitalistlikul maal tegutseb kogu kalalaewastik palawliku kiirusega, suurendades järjekindlalt oma toodangut?

Ei ühelgi.

Wäikekaluri muinasjutuline wiletsus on teada üleilmselt. Saagist ei saada lahti, waheltkauplejad ja spekulandid wõtawad suurt waheltkasu, terwed kalameeste külad kannatawad äärmist puudust ja nälga.

Ainult üks maa on erandiks. Kuid see maa ei ole kapitalistlik, wai sotsialistlik N. Liit. Siin ei seisa ükski kalapaat ega -laew. Siin pole kurnawat pikka tööaega külmas ja mustuses ilma puhkeajata. Siin on kaluri tööaeg normeeritud ja terwishoidline külg korraldatud. Siin pole tööpuudust, mis kaluri wõlgadesse ja wiletsusse tõukaks.

Lennukid on kalapüügi teenistusse rakendatud, teenides sidepidajana ja teadetewijana merikalapüügil. Kalasaak töötatakse ümber otsekohe koha peal ujuwates konserwi wabrikutes. Ulgumere kalalaewad on warustatud modernsemate mehaaniliste püügiwahenditega. Kõige selle tõttu tõusis kalasaak 1932 a. 13,4 miljonile tonnile, see-ga 33 % rohkem kui 1913 a.

N. Liidu kalandus on peale Jaapani teisel kohal maailmas ja seisab sama kõrgel ja modernsel tasapinnal kui Ameerika kalandus.

Kuid, mis kõige tähtsam ja otsustawam — ta ei tõsta mitte üksikute kapitalistide puhtakasu summe, waid parandab kogu rahwa toitlustamist ja kalurite heaolu.

Meie süüdistame

»Päewalehe« peatoimetajaid Luigat ja Tammerit, »Kaja« peatoimetajat Tupitsat, »Vaba Maa« peatoimetajat Ed. Laamanni, »Postimehe« peatoimetajat Jaan Tõnissoni, »Rahva Sõna« toimetajat Erich Joonast, »Maalehe« peatoimetajat Loosalut ning teiste eesti fashistliste, kodanliste ja sotsialdemokraatliste lehtede toimetajaid valetamises, valetadete levitamises Nõukogude Liidu kohta ning N. Liidu tõelise olukorra wõltsimises

Allpool avaldame meie üleilmlise kuulsusega nõukogude ajakirjaniku Michail Koltzovi kirjutuse, mis näitab, kust on pärit kogu see laim, vale ja wõltsimiste valing mida kogu kapitalistline ilma fashistline, kodanline ja sotsialdemokraatline ajakirjandus Nõukogude Liidu kohta avaldab. Päewast päewa avaldab kogu maailma kodanline ja sotsialdemokraatline ajakirjandus kümneid vihasest valesst ja laimust nõretavaid „kirjasid N. Liidust“.

„Kirjade“ autoriteks olevat mitmesugused inimesed N. Liidust, kes kirjutawat neid „kirjasid“ oma „sugulastele“ ning sugulased toimetawat siis need „kirjad“ ajalehtede toimetustele edasi. Selle juures tehakse harilikult jälgedesegamiseks märkus, et kirjade autorisi, kirjas kirjeldatavat kohta ning kirja saanud sugulaste aadresse ja nimesid ei wõivat „arusaadavatel põhjustel“ avaldada.

Tegelikult oli aga teada, et mingisuguseid niisuguseid „kirju N. Liidust“ ei ole, waid need kirjad mõeldakse välje kodanliste ja sotsdem lehtede toimetustes, nõukogude vastastes organisatsioonides, nõukogude-vastastes salaluure organisatsioonides, kindralstaapides jne. „Arusaadavad põhjused“, miks kirjade autorite nimesid ei avaldata, seisavad selles, et need toimetused, organisatsioonid ja staabid lihtsalt oma kaastööst paljas-

tada ei taha, kes neil nende „kirjade“ valmistamise kallal ametis on.

Et asi nii, seda tõendas mustvalgel M. Koltzov. Viibides Prantsusmaal, kirjutas Koltzov ise vene valgekaartlaste lehele kirja, mille üksikajadest ta ise allpool kirjutab. Ilma igasuguse kontroleerimiseta trükkis valgekaartlaste leht selle kirja ära, mille tõega midagi ühist ei olnud, reklameerides seal juures seda kui „kirja N. Liidust“, mis näitawat N. Liidu seisukorda „tõelises valguses“.

Samasuguseid „kirju N. Liidust“ avaldab aegajalt ka Eesti fashistline, kodanline ja sotsialfashistline ajakirjandus. Need kirjad olevat kah saadud „sugulastelt ja tuttavatelt“ N. Liidust.

Kuid see on vale. Eesti töölised, eriteadlased, kolhoosnikud ja kehvikutest ning keskmikkudest üksikmajapidajad, kelle majandusline, aineline ja kultuuriline olukord, vaatamata üksikutele puudustele ja raskustele on üldiselt palju parem, kui tööliste, teenijate, kehvikute ja keskmikkude hulka-de seisukord Eestis, ei kirjuta niisuguseid kirju, sest neil pole tarvis valetada. Eestis ja kapitalistlikes ilmas muutub töörahva seisukord igapäewaga halvemaks. Nõukogude Liidus muutub töörahva seisukord igapäewaga paremaks.

Valetama, wõltsima ja N. Liitu laimama peavad

kodanlised ja sotsdem ajalehtede toimetused. „Kirjad N. Liidust“ on kodanliste ja sotsdem ajalehtede toimetustes enestes välja mõeldud. Ja sellepärast süüdistame meie avalikult „Päevalehe“ peatoimetajat Luigat ja Tammerit, „Kaja“ peatoimetajat Tupitsat, „Vaba Maa“ peatoimetajat Ed. Laamanni, „Postimehe“ peatoimetajat Jaan Tõnissoni, „Rahva Sõna“ toimetajat Erich Joonast, „Maalehe“ peatoimetajat Loosalut ning teiste eesti fashistlike, kodanliste ja sotsialdemokraatlike ajalehtede toimetajaid valetamises, valeteadete levitamises Nõukogude Liidu kohta ning N. Liidu töelise olukorra võltsimises.

Teadlikud merimehed, paljastage igal pool neid valetajaid ja võltsijaid! Kiskuge katted nende nägude!

* * *

Kirjad sugulastelt ja tuttavatelt

Niisuguse pealkirja all kirjutab Koltzov:

„Väljamineks hommikul ulitsas, suundusin ajalehe kioski juure, sirutasin müügilauale 50 senti ja hõiskasin valju häälega: „Lubage „Venemaa Uuestisünd“ (vene valgekaartlaste lehe nimetus — „M“ toim.).

Leheeti otsis lehepundarde vahelt mulle küsitud numbr.

„Uestisünd“ (Vosroshdenije), päevaleht, Väljaandja J. F. Semjonov.

Ja teise lehekülje keskpaigas, nähtaval kohal trükitud see kiri.

Ta ei olnud pikk kiri.

Mitte pikk, aga kohutav. Kolmkümmend rida — kuid selles oli: nälja koledused, surev pög, mäss — koos kallaletungimisega nõukogude automobili suure linna peatänaval, tööpuudus, suletud metallitehased, perekonna kurbmäng, mille välja kutsunud enamlaste hirmus reshiim jne.

Kas pole seda liig palju — koos, kõik ühekorraga?

Ei, „Uuestisünni“ jaoks on see paras norm. Ta annab teateid nõukogude elust üpris ohtralt. Ja niisugused, mis panevad hinge võpatama.

Päevast päeva, kuust kuusse toob „Uuestisünd“ järjekindlalt sõnumeid inimeste ja surnukehade söömisest Venemaal, mässudest, tööstuse seismajäämisest linnade ja raudteeliinide lõhkumisest mässuliste poolt. Ja mitte üksi ise ei teata, vaid tungib vihaseilt kallale teistele, kes teisiti informeerivad — kuigi neil on käepärast faktid ja dokumendid, ehk koguni on ise hiljuti N. Liidust tulnud, kuhu ligipääs valgekaartlisele toimetusele võimatu.

Mitte ammu Eduard Herriot väljendas Pariisi ajakirjanduses lausa imestust selle vale informatsiooni üle, mis annab „Venemaa Uuestisünd“, tähendades, et see informatsioon on sormest väljaimetud saksa fashistide etteütetulusel.

Sellele vastuseks ilmus „Uuestisünis“ „avalik kiri Eduard Herriotile“, millele allakirjutanud isiklikult härra Semjonov.

Tolles häbematus ja äärmiselt väljakutsuvas kirjas teeb Semjonov etteheiteid Herriotile, et see

on kergemeelne, vastutamatu ja erapoolik, aga mis peasi — et tal puudub täielikult igasugune tööle vastav informatsioon Nõukogude Liidu üle.

Alusetu ja kergemeelsetele Herrioti arvamistele seab valgekaartlise lehe toimetaja vastu oma tõsised, kontrollitud, absoluutselt õiged ja dokumentidega tõendatud teadete hallikad. Tema, Semjonov, ja tema kaastöölised, kelle „isamaaliku eneseohverdamise“ tõttu üldse leht ilmuda võib, jälgivat järelejätmata pingulolekuga nõukogude maa elu, uurivat hoolega tema ajakirjandust, ja — mis kõige tähtsam — peavad endi käes kõige olulisemad allikad.

„Asendamatu, elava allika — erakirjad Venemaal“.

See allikas nõuab „vene keele tundmist, nende inimeste tundmist kes kirjutavad, Venemaa mineviku tundmist ja süstemaatilist, üksikasjalikku vaeva!“

„Vene keelt meie, tänu jumalale, tunneme. Kirjade saatjaid inimesi me ka tunneme, sest nad on meie sugulased, sõbrad ja tuttavad. Nõukogude kirjanuse uurimise peale aga kulutame me niipalju vaeva, et seda üldse raske mööta“.

Valgekaardi härra Semjonov teatab avalikult, et Eduard Herriotil pole jõukohane vägikaigast vedada temaga, Semjonoviga, Nõukogude Liidu informatsiooni tõelikkuse üle. Herrioti käes polevat mingisuguseid algupäraseid materjale ega dokumente ega võivatki olla. Semjonovil aga on, tänu jumalale, vene keel, suurepärase teadmised Nõukogude Liidu elust nõukogude ajakirjanduse endi järele, alguskäega kirjutatud tõeliste, elavate inimeste kirjad, keda Semjonov hästi tunneb — tema sugulased, sõbrad, tuttavad.

Peale kokkupõrget Herriotiga „Vosroshdenije“ ei mõelnudki mõõdukamaks muuta hullumeelsete hirmujuttude valingut oma veergudel. Sonivad telegrammid Riiaist, N. Liidust tulijate, pealtnägijate öudsed jutustused, hingevapustavad kirjad südamaalt — kõik need täitsid vahetpidamata seda „ajalehte“. Ja nüüd siis veel see järjekordne kiri valgekaartlaste häälekandja Nr. 3102 teise lehekülje keskkohas.

Ta kõlab järgmiselt:

„Kallis sugulane, päästa mind ära siit. Kauem ei suuda vastu panna! Sergei sureb, usu — ilma naljata. Ta pidas kuidagi augustini vastu, kuid nüüd enam ei jõua. Ljeshja, kui sina oleksid siin, sa mõistaksid, tunneksid kogu seda koledust. Enamased karjuvad lõikest. Kuid tegelikult — pole midagi. Tegelikult — nälg teravneb isegi palju enam kui seni. Ja mis kõige hirsam: kannatades, piinatundes ei näe nõrgematki lootust paranemisele. Kuidas peksis mul süda, kui nägin 30 augustil Sadovajal linna vangla juures rahva hulka, kes purustas Toitlus-rahvakomissariaadi auto, kui kuulsin vihaseid tigeidaid hüüeid „Leiba!“ Kuid hädavaevalt ilmus soomusauto, kui rahvahulk jooksis laiali, otse kui jäneseid.“

Aleksei, ära usu ajalehti. Tea, et meie suurepäraline E(katerinoslav) sureb järkjärgult välja ja mis edasi, seda hullem. Alescha, ma tean, sa abiellusid. Olgu nii, Alescha. Kuid siiski, kui sa

oled inimene, kui sa meelestad vana armastust, päästa mind ja Serjoshat näljasurmast. Ma olen nõus pörandat pühkima, kalosse puhastama, sinu ja sinu naise pesu pesema. (Jüri müüs end ära, ta hakkas kontrolööriks Ukraina veetranspordis; nüüd lipitseb ta minu ees, nähtavasti on tal hirm, et ma ta mineviku välja annan). Kõik (Ekaterinoslavis) kadestavad sind lõpmata. Töötuid on hulgal, eriti kooliõpetajaid, sest oblasti koolivalitsus koondas koolivörku. Suurem osa siinsetest metallurgia tehastest seisab, suleti talveks. (Serjoshka on suur, kuid mäletab oma isa. Ta kasvab venelaseks).

Suudlen Sind. Sinu Lääsa“.

Mis kiri see on, härra Semjonov?

Milline rahvahulk purustas tootluskomissariaadi auto? Missuguse auto, missuguse tootluskomissariaadi auto? Te näete ju määratud vaeva nõukogude ajakirjanduse uurimiseks. Kas teil töesti ei ole teada, et tootluskomissariaati pole juba 10 aastat üldse enam olemas!

Tehased — missugused metallitehased suleti? Kas teil, nõukogude ajakirjanduse jälgimisel, on teadmata, et see ajakirjandus iga päev kiirustab uute metallurgia hiiglaste ehitamise lõpetamisega, et kogu metallurgia tööstuses vältab töö ööd ja päevad?

Kust on teil see kirjakeene pärit, väga austatud härra toimetaja?

Teie sugulastelt? Sõpradelt? Tuttavalt? Kas muidugi inimestelt, keda teie hästi tunnete? Kas ei jutustaks te meile õige sellest, härra Semjonoff?

Ei, teie ei jutusta. Teie keeldute teatamast teed, kuidas teie saite nõukogude maa südamest informatsiooni Teie põhjendate seda toimetuse saladusega ja hirmsa karistusega, mis tabaks vaest Liisat, kes teile pihtis oma häda enamluse küünte vahel.

Teie ei ütle. Noh, siis tuleb minul ütelda. Selle kirja saatsin mina, Koltzov, teile. Saatsin selleks, et avalikult kontrollida teid ja teie enesepaljastamisel näidata teie alatuid petmise ja vale meetode, seda absoluutset vastutamatus ja tsünismi, millega teie trükite ära igasugust pähna, mis aga oleks sihitud ainult nõukogude maa vastu.

Ma tegin kõik, mis teha sai, et see „dokument“ oleks mõtetum ja silmapaistvalt ebasoliidne. Ma ostsin tubakapoekest idiootliselt lillad kirjaümbrikud. E. N. Koltzova kirjutas üleval toodud paroodia oma hariliku käekirjaga ümber, aga mina kirjutasin sama tindiga ja oma hariliku käekirjaga teise, saatekirja hirvitavate komplimentidega, teie härra Semjonovi aadressil. Kirjutasin alla esimese pähe tuleva perekonnanime „Krestovski“, andsin 2 aadressi, üks — täiesti välja mõeldud, teine suurepäraliselt tuntud, teie lehes trükitud Gallipoli ühingu aadress. Ja lasin pakikese selle hobuse unenäoga Saint-Antoine eellinna postkasti.

Teie kugistasite kõik alla, härra Semjonov. Teie ei võtnud vaevaks kindlaks teha, et esimese aadressi (Saint-Antoine i) järgi ei ela ühtegi Kres-

tovskit ega pole ka elanud. Teie ei liigutanud telefoni toru, et järel küsida teie oma Gallipoli ühingust, kas on seal keegi Krestovski või mitte. Olekski naeruväärt arvata, et teie seda teete. Teie lihtsalt istute päevade kaupa toimetuses ja luuletate seal „sugulaste ja sõprade kirju“. Suur oli teie rõom kui saite juba valmis kirja, ja veel nii „sisurikka“. Teil ei tulnud mõttesegi seal midagi kontrollida — ja sellega ma just arvastasingi.

Teie trükkisite Liisa kirja peaaegu tervelt. Paar-kolm lauset, mis välja jätsite, on eelpool toodud kirjas klambrites. Need väiksed trükkimata jäetud kohad, mis minul oleva ära kirja järgi vahele pandud, tõendavad üleaurune kord kirja tõelikkude päritolu. Eks katsuge eitada, et teie käes oleval kirjal puuduvad minu poolt klambritesse pandud sõnad!

Kirjal on üks väike iseäraldus, mis ma lubasin endale lugejate löbustamiseks. Kui lugeda iga viiendama sõna esimesed tähed (muidugi venekeelses tekstis, tõlkmise juures ei olnud võimalik sedasama saavutada — „Hum.“ toim) kokku, saame midagi loosungi taolist, millega ilustas „Vosroshdenije“ toimetus oma 3102 nummert:

„Meie valgekaartline ajaleht trükib ära igasugust laimu Nõukogude Liidu kohta“.

Selle väikse krüptogrammi kokkuseadmine ei nõudnud meilt mingisugust vaeva, kuna meil vähe korda läks kirja möte ja loogika. Ainult, et oleks aga rohkem koledusi — siis härra Semjonov trükib tingimata.

Vaat — niisugune on see sidemepidamise ja teadetesaaamise süsteem nõukogude elu tõelikkuse üle, millega „Vosroshdenije“ hoopele kogu Euroopa ees.

Hiljuti korjas „Vosroshdenije“ toimetus kokku kimbu mingisuguseid „algupäraseid kirju ja inimlikke dokumente“ nõukogude elu koledustest ja saatis nad Rahvasteliitu — muuseum, ilma igasuguse tagajärjeta. Meie palume tungivalt toimetust saata sinna ka see kõige uuem „algupärane“ kiri, mis ilmus „Vosroshdenijes“! Ta ei ole millegi poolest halvem kui eelmised.

Kõike head, härra Semjonov.

Paremat söögiisu. Kirjutage.

Pariisist.

(Äratrükk Prantsuse ajalehest „Humanite“).

Kaitsepolitsei agent Ojassoo „juhhib“ ikka!

Ühest parasiidist — Tiitusest said merimehed peaaegu lahti, kuid teine jäi. See teine on paljudele tuntud kaitsepolitsei agent Ojassoo, kes seerib igapäev sadama vahet tähtsa merimeeste „suurjuhina“. Ta on osanud end sisse poetada pea igasse merimeeste organisatsiooni ja jälgib hooliga nende tegewust. Väljasurewas Merimeeste liidus on ta koguni palgaline asjaajaja, saades

iga kuus 8000 senti „jumalamuidu“ peo peale. Uutes meeskonna ühingutes tükib ta samuti „juhtivatele kõrgustikkudele“, käies tähtsa näoga laewadel meeste kopsusi ja neerusi katsumas.

Kas niisugused on tõesti eesti merimeeste juhid, kelle peateenistus seisab kaitsepolitseis ja kes organisatsioonide juhivad ainult hingede müümiseks, toppides selle eest kaukasse tuhandeid sama müü-

dawate häda pennidest. Wiimane aeg on meil välja peksta oma liikumisest see kardetaw agent — inimraibe.

Kõik merimehed laewades ja sadamates, wiibimata ühineme oma organisatsioonide juhatuste puhastamiseks kahtlastest ollustest!

Üks paljudest.

Läti merimehed annavad hundipassi sotslikkudele juhtidele

Sotslikud juhid tahavad omi seisukohti kaitsepolitsei abiga merimeeste keskel kindlustada

Läti merimehed kuulutasid juunis streigi välja, nõudes palgakõrgendust. Vaatamata sellele, et reformistlikud juhid kõigiti püüdsid murda seda võitlust, lõppes see läti, merimeeste streik ametiühisuste punase opositsiooni juhtimisel 2½ kuulise võitluse järele merimeeste võiduga, streikijad saavutasid 10—15 % palgakõrgendust. Streikijate võitlus lõppes sellepärast võiduga, et streiki juhtis merimeeste eneste poolt valitud streigi komitee.

Pärast streigi lõppu nõudsid merimehed üldkoosoleku kokku kutsumist, nõudes sotslikkudel liideritelt aruannet nende äraandlikkude tegude üle. Sotslik liidu nimees Plintmannis puikles kaua vastu koosoleku kokkukutsumisele, kuid nähes, et merimeeste pealesurmine oli suur, andis ta lõpuks alla. Plintmannis poleks mitte sots, kui ta asja ausalt oleks ajanud. Teades, et just enne Oktoobri pühasid arreteeritakse sadade viisi revolutsioonilisi töölisi, leidis ta, et kõige kohasem aeg koosoleku kokku kutsumiseks on just need päevad. Selle manöövriga lootis ta oma räbalat seisukorda päästa, teades, et arreteeritavate tööliste hulgas kindlasti saavad olema ka revolutsioonilised merimehed. Vähemteadlikkudest töölistest lootis ta jagu saada ninapidi vedamisega ja hirmutamistega.

Koosolek kutsuti kokku 5. novembriks. Selle koosoleku tulemused aga osutusid väga kurbadeks sotsidele. Sotslikud liidu nimehed, Plintmannis ja Rutenbach said liidu juhatusest tagandatud ja nende asemele valiti tegelikud merimehed. Uus juhatuse on juba selleks sammusid astunud, et laevagruppide ja töölevõtukohtade gruppide asutamise läbi ühingu organisatsioonilist vundamenti kõvendada ning et osaliste aktsioonide organiseerimise läbi läti laewadel merimeeste osalisi nõudmisi ellu viia. Ühing on ka võitlusesse astunud töötute merimeeste kindlustuse teostamiseks.

Lätimaa sots. dem. partei, nähes, et kaotab panna merimeeste keskel, pani ette Plintmannist sots. dem. parteist välja heita, kui merimehed nõustusid sellega, et liidu juhatusse lastakse

tulla teine sotsialdemokraat. Selle ettepaneku lükkasid merimehed tagasi.

Nähes, et merimehed seesuguste järelandmistele ei lähe, võtsid sotsid ette uue võtte, ja nimelt, vana juhatuse keeldus uuele inventaari ja kassat üleandmast. Uus juhatuse kaebas asjast prokuröörile paludes, et prokuröör annaks resolutsioon liidu asjade ülevõtmiseks, kuid prokuröör andis asja kaitsepolitsei kätte.

Sotslikud juhid, kes ei taha kaotada oma seisukohti, püüavad neid politsei abiga päästa. Kodanlus ja politsei hindavad sotslikkude juhtide teeneid. Kuid vaatamata, et politsei kõige jõuga nõus on töötama nende äraandlikkude juhtide kasuks, ei suuda nad siiski neid merimeestele kaela sundida.

Lätimaa merimehed nägid üleliigne kord veel sotslikkude juhtide äraandlikku nägu, nad heidavad need parasiidid oma kaelast ning sammuvad julgesti adasi ametiühisuste punase opositsiooni ja I. S. H. juhtimisel uutele võitudele vastu.

Kangelaslik streik jätkub Eesti merimehed, toetage Dünkireheni sadamatöölise võitlust!

Juba kuude viisi kestab Dünkireheni sadamatöölise kangelaslik streigivõitlus. Ettevõtjad, keda kapitalistliku vägivalda valitsuse aparaat ja reformistlikud äraandlikud juhid soojalt toetavad, tahavad sadamatöölise palkasid 25 % võrra vähendada, streigi ja ühinemise vabadust äravõtta. Kõigil oma üldkoosolekudel on sadamatöölised palgade kärpimise ettepanekud kõik üksmeelselt tagasi lükanud ning otsustanud streigi võitlust võidurikka lõpuni jätkata.

Ei või olla mingit kahtlust, et kui Dünkireheni ettevõtjatel peaks kordaminema oma plaane teostada, et see siis tähendaks signaali kodanlusele kogu ulatuses aktiivseks pealetungiks ka teiste

veetranspordi tööliste ja merimeeste palkadele, kui ka kogu töörahvale.

Kodanlus ei püüa selles võitluses mitte üksi maha suruda sadamatööliste majanduslikke nõudmisi, vaid ta taotleb ka poliitilisi eesmärke. Tahetakse purustada Dünkircheni sadamatööliste võitlusorganisatiooni — Unitaar Sündikaati. Järjekult, olles võitluses ei kaitse sadamatöölistes mitte üksi oma palga ja tööttingimusi, vaid kogu Prantsusmaa proletariaadi ning rahvusvahelise veetranspordi tööliste üldhuvisid.

Ettevõtjad püüavad streigimurdjate abil teostada laevade laadimist ja lossimist, mida kaitseb politsei ja reformistlikud juhid, kuid see aitab kõik vähe.

Dünkircheni sadamatööliste üksmeelne võitlusrinne takistab suuresti sealset sadamatööd, Sellepärast olid sunnitud ettevõtjad hulga laeva lossimiseks ja laadimiseks teistesse sadamatesse üle viima. Ka neis, teistes sadamates, näitavad reformistlikud juhid end kui ettevõtjate huvide kaitsjad ning streigimurdmise organiseerijad.

Dünkircheni sadamatöölistes võitlevad kogu rahvusvahelise veetööliste pere huvide eest. Nende võitlus võib siis võidukalt lõppeda, kui ka nende sadamate töölistes (ka naabermaades) ja merimehed, kuhu Dünkircheni laeva ümberjuhitakse neid seal bukteerivad ja keelduvad lossimast ja laadimast, See on ka reas sadamates sündinud.

Samuti peavad ka kõik merimehed, kes asuvad Dünkircheni sadamas, sadamatööliste võitlust streigimurdjate vastu toetama, organiseerima solidaarsuse ja protesti streike, protesteerima ja tagasikihutama streigimurdjaid kui nad laevadele tulevad j. n. e.

Kurnajad kardavad oma hauakaevajaid!

Julmid karistused merimeestele - revolutsionääridele

Hollandi sõjakohus mõistis 13 nov. s. a. Soerabayas imperialistide näpunäidetel 19 revolutsioonilist merimeest 6 — 18 aastani türmi.

Milles seisis nende süü?

Mitte millegis muus, kui katses kurnajate ülekohtust palgaröövikäiku tagasi lüüa. Käesoleva aasta veebruaril kuul, kui Hollandi valitsus rõvis 14—17 % asumaade mereväe palgast, astusid paljudel laevadel nii hästi pärismaalased, kui valged ühise streigiga välja. Valitsus arreteeris 500 streikijat ja püüdis liikumist vägivallega maha suruda. Vastuseks sellele survele korraldasid streigiga ühinenud soomusristleja „Zeven Provincieni“ madrused otsustava ülestõusu. Nad tõstsid punase lipu üles, panid ohvitserid luku taha ja sõitsid oma juhtimisel Ole-Leh sadamast lahtisele merele. Mitme päeva vältel asjaid valitsuse veealused torpeedopaadid ja ristlejad vahvaid kangelasi asjatult taga. Ainult siis, kui lennukid laevale kallale tungisid ja pommidega 23 võitlejat tapsid, kümneid haavasid ja laeva põlema süütasid läks tagaajajatel korda laeva vallutada. Kogu meeskond arreteeriti ja paigutati Onrusti saarele.

Nüüd 31 oktoobrist kuni 13 novembrini peeti kinniste uste taga nende revolutsiooniliste merimeeste üle Soerabayas sõjakohut.

Hollandi imperialistid, kes veriselt kurnavad 50 miljonit Malai arhipelaagi elanikku, nõudsid ülestõusnutele karmi karistust. Nad kardavad, et revolutsiooniline vabaduse liikumine haarab kogu rõhutud hulga ja viib hädaohtu nende lopsakad puhtakasu miljonid. Seda põhjustas just see asjaolu, et ülestõus oli imperialismi ihuväes endas ja pärismaalased võitlesid õlgõla kõrval valgetega. Kõrvalt toetasid neid aga isegi Indoneesia töölistes, kes keeldusid näiteks 3 lennukile bensini peale laadimast, mille tõttu need ei saanud minna ülestõusjate laeva tagaajama. Solidaarsuse avaldamiseks jätsid töö seisma ka ristleja „Jaava“ indoneeslastest meriväelased j. t.

Sarnane mitmevärviliste rõhutute ühine väerind polnud enam imperialistlikkudele rõvikutele naljaasi. Sellepärast tellisid nad ka kohtult välja rängad karistused: viiele revolutsionäärile 18 aastat türmi, 14 — le 6 kuni 16 aastani türmi.

Kuid klassivaenlase jõhker karmus ei päästa neid. Vaatamata verisele vägivallele, kasvab asumaades võimsalt revolutsiooniline liikumine ja murrab otsustava käega oma orjastajate kaela.

Kogu rahvusvahelise veetransporditööliste solidaarne toetus on selle rõhutute liikumisega, mis vabastab ka „Zeven Provincieni“ kangelased türmist.

Merimees Hollandist.

Daani kütjate ühingu ühines I. S. H. -ga.

Daani kütjad ütlevad end lahti reederite agentidest

Eelmises „Majaka“ numbris teatasime Daani kütjate võidust, mille nad saavutasid oma augusti kuu kongressil, kuhu 80 % ühingu liikmetest oli saatnud revolutsionilised esitajad. Selle tulemuseks oli, et vana, reformistline juhatuse tagandati ja uus-revolutsioniline asemele valiti. Kongress otsustas ka ühingu liikmete seas läbi viia üldhääletust, mis muuseas pidi otsustama, kas ühing jääb edasi I. T. F.-i liikmeks või ühineb I. S. H.-ga.

Üldhääletus on nüüd läbi ja selle tulemus näitab, et ühingu liikmete suur enamus pooldab täiesti seda revolutsionilist liini, mis viimasel kongressil vastu võeti. Üldse anti ära 1500 häält, mis on kaugel suurem sellest osavõtust, mis eelmiste hääletuste puhul olnud. Neist häälteltest sai revolutsioniline juhatuse 1100 häält poolt, mis juures üksikud revolutsionilised juhatuse liikmed — koguni üle 1300 hääle, samal ajal aga sai tuntud reformistline kandidaat Jörgensen kõigest 300 hääle ümber, kuna teised reformistlikud kandidaadid veelgi vähem.

Küsimuse puhul, kas ühineda I. S. H.-ga või jääda edasi I. T. F.-i liikmeks, anti I. S. H. poolt üle 1000 hääle kuna selle vastu kõigest 377 häält.

See on hiilgav võit, mida Daani kütjate ühingu panune opositsioon saavutas. See näitab selgesti, et Daani kütjate ühingu liikmed on otsustavalt lahti ütelnud reederite agentidest ning lõpu teinud nende kapitulatsioonipoliitikale.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR